

THOMAS TIDHOLM

Blandade dikter
1964-2004

Wahlström & Widstrand

Copyright © Thomas Tidholm 2004
Tryckt hos XXX, XXX 2004
ISBN 91-46-20468-7

Så att det går att fortsätta, sen

Han kommer ridande genom Hälsinglands skogar, nerför Söders höjder med *lyckans rädsla* inunder västen. Vem är han?

Han har abborrar i fickan och famnen full av lampor. Han ser våra tappra försök, han släpper oss fria bland granar och borstar. Han låter oss vila i strandområden, på öde torg i mindre orter.

Han försvarar oss. Våra sorger och våra tillkortakommanden. Samtalen som vi har.

Han försvarar också rävarna, stjärnorna, göken och tiden. Tiden när vi sitter på en bänk. Han säger att vi får sitta på den bänken. Hur länge vi vill.

Han vet att bortglömda tanter behöver sitt. Snören sitt. Sunkiga inlandssjöar sitt. Snoddas sitt. Friluftsliv sitt.

För att inte tala om semestern. Vantarna. Getingarna. Björkarna i backen, fåren och sorgen och stadskärnorna. Kommunalgubbarna och flickan och pojken.

Och skrattet. Och hoppet. Och valsen.

Och nedläggningshotade tågstationer och nedläggningshotade vårdcentraler och människorna som sitter på bänkarna på torget och är nedläggningshotade.

Vem, vem är det som kommer ridande så, viftandes med *en broschyr om smärta*? Är det inte Thomas Tidholm?

Det kan vara han. Men brukar inte han cykla?

Annars stämmer det. Han har ju skrivit om snören. Han har träffat Snoddas. Och Hendrix. Jag har hört honom på radion. En gång sa han: *Jag låter det bara bli, för jag kan inte låta bli.*

Han har bra röst. Han pratar bra. Han sjunger bra.
Också. Förtvivlat.

Man kan höra det när han sjunger, att han är förtvivlad ibland. Han kan sjunga som förtvivlan. *Varma smörgåsar glider förbi... svarta banketter och brutna servetter och världen är människans hem...* så sjunger han. Som förtvivlan fast ändå trösterikt.

En viss stämning, när man inte riktigt hittar rätt, men sen blir det rätt ändå.

Han är bra på stämning.

Man känner igen sig. Människan känner igen sig. Inte bara människorna, utan också rävarna, igelkottarna, möblerna, sjöarna, personalen och flickorna som går vilse och allt som man inte vet.

Ibland är det som en film.

Han har ju gjort film också.

Han skulle kunna skriva om nu, precis om nu. Så att det går att fortsätta, sen.

Han är bra på döden. Och knödel.

Han har skrivit en bok som heter *Meningen*.

Livet är större än dess mening!

Det har inte han sagt, det var väl Dostojevskij som sa det. Men det kunde varit han, det stämmer på så sätt.

En cowboypoet kanske han är. Eller en björktavla. Ett möte vid en korvkiosk.

Jag hörde ett program på radion om cowboypoeterna, som skriver om den amerikanska folksjälen. Om landskapet och cowboysarna förstås, men inte bara, utan också om allas våra villkor, umbäranden. Om hur vi liksom håller på, försöker.

Som ett korsstygnbroderi.

En innerlig cowboypoet. Som skriver om den svenska folksjälen. Som ropar: *Bli inte rädd nu! Vi skall åka på semester. Som skriver dikter om människor med näsdukar som dom viftar med och säger att kriget är slut.*

Gå inte ut. Så skriver han. *Gå istället in. Och om huset börjar skaka, sitt kvar.*

Det kan gå bra. Men han lovar inget.

Han skriver att han *vill göra denna scen för att återskapa en bortglömd känsla av tillit.*

En bortglömd känsla... jag känner igen den.
Stadskärnorna, lingonen, bänken, sorgen, stjärnorna.
Människorna som viftar.

Det är nog han som kommer ridande så.

Men det är väl ingen häst det.

Det är ju en Monark, treväxlad.

Det är han. Det är poeten Thomas Tidholm.

Lina Ekdahl

Nu

Ånge

Jag skiter i att vara i Ånge
och ofta skiter jag i
att vara i Kolforsen. Dessa stationer
åker jag förbi med en
slö blick och öl. Jag är
nedlagd och har för mycket
tid. Granar har jag sett så många
att jag frågar mig
om dom inte kunde
utnyttjas bättre. Tänk alla svultna
om dom hade en gran. Sexuellt
är det ingenting
att tänka på förstås. Restaurang-
vagnen är full med anställda
som kliar sig. Det är
för mycket fakta
på dom. Besvärande är det
inte för medpassagerarna för dom
märker inte. Liknar
aska, tränger in
överallt. Landskapet
ordar ingen om, bara
isåfall om det dyker upp
djur, mest är det fåglar, som
tycks finnas hur många som
helst. Jag slår mig inte i
slang. Nu såg man en älg, men
ingen såg den. Mina problem handlar

inte om sånt som någon
skulle förstå. Mest om grus,
en sorts grus som
kunde vara bra för någon annan
att ha, kanske en betongblandare, det
är inget skämt. Om det nu är problem
över huvud eller grus. När
man sitter såhär
och skiter i att vara i Brunflo
kan man börja tänka
på åsnor och andra
länder. Det är ändå en ton över
det hela som får en att
slakna. Vaknade en gång
av att jag hade drömt
att jag föll ur sängen. Jag
låg på golvet och
skrek. På den tiden hade jag ingen
säng bara ganska svår ångest. Och vad
beträffar arbete har jag aldrig haft. Var
är man om man just har
lämnat Brunflo och inte
längre är i Brunflo och man
inte är i Bräcke och man
bara ser snö? Jag har för mycket tid.
Snö kan inte användas till
mycket, det är därför
den får ligga där den
ligger, den har permission
att ligga och dö, trycka sig
mot landet, vit såsom liksom. Sexuellt
är det ingenting. Nästan alla

väljer någonting annat
om dom vill lägga sig. Var är man
om man bara ligger i snön,
var är man? Och ingenting ser.
Snart dags för kaffe är det
många som tänker när tankarna
håller på att ta slut. Till och med
i det ögonblicket vägrar herr och fru
att ta tag i sina liv
och hoppa.
Av. Om jag hade ett eget tåg
skulle jag bli tvungen
att bestämma mig. Nu
åker jag förbi.

Det som är roligt

Det som är roligt är inte roligt. Skrattet gäller alltid ett fel. Skrattet gäller alltid en tragedi, kanske en liten, men ändå.

Skrattet gäller att det inte är som man trodde, för någonting låg under och skavde. Någonting tog sig upp, i ett mellanrum.

Skrattet är allvaret och isen. När nerverna plötsligt går i dagen. En halkolycka, som suddas bort med ett dumt skratt. Humor är desinformation, alla vet det.

Kniven slinter och man blir lycklig. Den lilla tragedin befriar själen ur den eviga ledan. Tillfälligt, sedan sluter det sig igen. Stilla droppar blodet i fruktsalladen.

När vi skrattar är det för att vi har förstått. Då har livet stungit oss till slut.

Alla vet att ingenting finns att skratta åt. Och ändå: allt vi kommer att minnas är detta skratt.

Skriket

Allt levande har ett skrik. Allt levande har en sång också. Allt levande har ett skrik.

Allt levande har ett skrik, men det är inte säkert att det hörs. I den kalla våren ligger det längs marken som en nål genom allt. Då ser man det. Och om sommaren i det gröna kan det finnas skrik i gräset, för där finns någonting som inte står ut.

Människor har skrik.

När människan låter sitt skrik höras undrar man: Var kom det skriket ifrån? Var fick hon det ifrån? Nyss stod hon här och borstade håret. Hon såg inte ut som om hon tänkte skrika. Hon såg ut som om hon tänkte gå ut och handla mat eller blommor.

Men det kom ett skrik.

Det var ett mycket gammalt skrik.

Ingen hade hört det förut. Andra, som levt med henne i årtionden, hade aldrig hört detta skrik förut. Det trängde fram ur hennes strupe som en rostig harpun. Det krossade en prydnadssak med två keruber och försvann ut genom det öppna fönstret.

Efteråt satte hon sig vid bordet och åt fruktyoghurt. Hon var medtagen men inte nedstämd. Hade hon själv hört det?

Vi ville inte fråga. Vi såg i förundran på varann men kunde inte förmå oss att fråga.

Därinne

– Jag skulle vilja vara i dig, sa jag, överallt och alltid. När jag borstar tänderna, när jag letar efter strumporna, när jag väntar på min tur hos chiropraktorn. Var jag än är ska du vara, och jag ska vara i dig, som fröet i sin mjuka skida, som tofsmesen i sitt lilla bo. Som en lycklig present i världens underbaraste omslagsförpackning.

– Det är den påminnelse jag ständigt vill ha av livet, sa jag. Det lilla extra som kan få mig att sjunga min sång. Jag vet inte vad jag ska säga mer nu, sa jag, men jag vill i allafall vara där, alltid.

Hon log. Ett litet förvånat leende.

– Du menar här? sa hon.

– Ja där, sa jag andlöst.

Hon log igen. Hon tog försiktigt av sig byxorna.

– Kan du väl få, sa hon. Jag är bara rädd att du ska känna dig ensam.

Öde

Öde, det är vad vi alla saknar när vi går här mellan våra rum. Vi skulle vilja ha ett öde, för med ett öde inom sig kan man unna sig så mycket mer. Man kan gå fel, man kan snubbla och falla, men man kan aldrig ramla ur helt, för ödet är livets gyrokompass, ödet är livets bordun, och tonen tränger igenom allt.

Man kan köpa sig ett öde i närmaste butik, det är sant. Och det ska inte förnekas att även ett sådant kan hålla en viss kvalitet. Men egentligen vet alla att de hemgjorda är de som håller i längden, därför att de dessutom är gjorda med en så outsläckt vemodig kärlek till sin bärare, eller vem det är som bär vem.

Den som inte förmår skaffa sig ett öde eller vet med sig att han inte skulle klara att bära ett, är hänvisad till de fragment han kan skymta när han går vägen fram eller står som förlamad framför kallvattenkranen och ser hur det rinner. Ödet, så som det visar sig i närmiljöns egen fäniga semiotik, där allt egentligen bara pekar på att man *är där man är* med sina busstidtabeller och sina brev med svarskuvert från försäkringskassan. Ödet.

Vi har visserligen redan ett öde, ett kollektivt öde att vara komna till just den här lilla lilla planeten med just dessa här granar och tallar, med just allt detta under denna lilla sol någonstans, och vi har inte en aning om var. Vi får bara ta emot, när hösten kommer får vi plocka dessa

lingon och rösta på ett parti och solen håller sin eld på oss
ur en allt snävare vinkel. Men vi förmår inte se det stor-
slagna. Det är vårt öde.

Ödet, ingen vet vad det består av... utom att
det kan hålla en människa varm om fingrarna lika bra som
ett par vantar och ingen behöver då heller se sorgkanterna.
Ett extra liv som går före oss på vägen, ett suddigt fotogra-
fi som vi sömmar till ett segel. Ödet är filmen om hur
man reser sig ur sängen och går ut i badrummet, men till
en så väldig musik som om hjärtat skulle brista just här.
Och det ska det.

Det är ödet. Människoödet.

Vår egen tid

Innevarande år har utredningsväsendet
helt misslyckats med att utreda
vart alltsammans egentligen tog vägen

Kanoner har försvunnit, men det saknas också
besinning och små lugna stunder av närvaro
när vi kunde ha suttit och sett varandra

eller strukit skjortan vit som för att förbereda
oss inför ett avslutande högtidligt kalas
med blomsteruppsatser och ärvda karaffer

Tiden som vi skulle ha haft tillsammans
smugglades på hemliga vägar ut ur landet
men åklagaren har redan lagt ner förundersökningen

vars enda egentliga indicium var denna
sönderklippta karta, funnen av tolvåriga polishunden Raj
i en outhyrd industrilokal nära Täby Centrum

Livet vi levde bland våra träd och buskar
tedde sig plötsligt så misstänkt ostrukturerat
som om vi ovetande ingick i fiendesidans desinformation,

dimma låg hela dagen över trädgården
och rosorna var täckta av mjöldagg. Radion
talade kristallklart om Tiden och ingenting

Konstitutionsutskottet bortsåg i sin egen utredning
ståndaktigt från att en bedövande brist, och längtan
efter sömn varit huvudmotivet vid förövandet

så att mardrömmen tvingades uppträda naken och vaken
centralstimulerad och besatt, skyldig endast
till brottet att inte lägga sig i tid med en snäll bok

om odling av blomkål och skötsel av finkar, eller med
den gamla, den förra, den nu försonade utredningen
där synd förklaras liktydigt med en önskan om ett eget sår

– hur litet som helst – och vars rekommendation är inköp
av 1000 "Wunderbaum", att hängas i lika många piketbilar
och moduler, som tröst för utebliven kompensation

Själva var vi bara publiken för allt detta. Vi såg
tillrättalägganden komma som lågtryck, som moln av muskler,
som bröd åt folket. Vi tog emot det, stumma av fördummelse

och smulor föll till golvet, fragmentiserade fragment
av ansikten som tappats, liv i bitar, dementerat liv
förnekelse att någonting har hänt

Trettitreåriga justitie obducenter satt gråtande
i våra kök med ögonen fulla av trycksvärta, bedyrande
sin oskuld och ätande vår egen med en slö sked

Platsen för brottet tycktes alltid vara just här
där tidningen slogs upp och blickarna förstulet möttes
över avgrunder av delaktighet och världsförtvivlan

Den kommande mätningen ska ändå visa att 37 procent
vet ej och resten spiller på sig när dom läser
att mördaren var ute för att mörda

som om dom inte kunde tro så ont. Och många kräver
sin egen avgång hellre än att någon som ser så snäll ut
inte ska få vara med i rutan mer

Detta är inget hem längre. Det är en inslagen dörr
Nu ska en ny utredning komma, den ska försäkra oss
att livet är en dröm, att vi inte var där

att detta inte är vår egen tid

nyåret 88

Statsministrarna

Jag har inget att säga om valet av ny statsminister. Den förra var bra och jag tycker den här är också bra. Jag tycker alla statsministrar är precis lika bra. Jag tycker att dom har tid att prata med den vanliga människan som är ute och går. Då tycker jag att dom på något sätt står och målar sig i ansiktet. Då tycker jag att dom håller bra färg.

Jag tycker att dom kan säga att vi har demokrati ungefär lika bra. Alla säger olika men alla säger lika bra om demokrati, och om skatterna är också bra på alla håll. Jag tycker alla statsministrar är som folk är mest lika bra och vill helst bo i vanlig lägenhet lika bra. Då tycker jag att dom ska ha larm.

Statsministrarna har regeringskris tycker jag ibland, då tycker jag att dom är med i TV och säger som det är med pannan och munnen i olika vinklar, fast bra. Då tycker jag att dom är rädda för konsekvenserna.

Jag tycker att alla statsministrar har lika bra fruar, som dom tar med sig på fester i ganska bra klänningar med broscher. Då tycker jag att alla fruar betyder lika mycket för sin man. Då ser man att dom sitter ihop.

Jag tycker att alla statsministrar har lika hemligt telefonnummer så att man inte kan ringa på nätterna och säga att man mår bra eller om man inte mår lika bra. Då får man klara sig och vänta tills nästa val. Då sover dom.

Jag tycker att alla statsministrar är bra och alla utrikesministrar och kommunikationsministrar och invandrarministrar är lika bra. Jag tycker att när dom dör kommer det nya och dom är också lika bra.

Galopperande marsot

Galopperande marsot
tycks bli en allt vanligare sjukdom idag
De insjuknade samlas i regel på en vanlig plats
och ropar: – *Vi vill leva*
och helst likadant på samma sätt som förut det vill säja
att man andas in och andas ut och äter
och går på marken med flera enkla saker!!!
Någonting stiger dessa människor åt huvudet
och paras där med en kvarglömd försiktig fråga
om inte ett något bättre liv vore möjligt
Resultatet skulle bli förödande om inte saken
kunde ignoreras helt av domstolen
I debatten hörs röster som:
"Vi kan låta dom stå kvar där bara" och
"Dom tar upp plats för andra aktiviteter"
Klart är dock att dessa stigande och fallande
rop många gånger varit besvärande för de kringboende
Ur massan av patienter hörs dessutom ofta
ett slags kluckande skratt som kluckar i timmar
tills det bryts av ett skott från någon liten pistol
Det är då bara någon av de drabbade som så att säja
gått händelserna i förväg
Andra faller ironiskt på knä och tigger sin övervakare
om en sockerbit. Det är inte
för sin egen skull eller för sockerbiten
– många av dom vägrar ju helt enkelt att äta socker –
utan enbart för att imponera med sitt mod
på skolklasserna, men risken anses minimal,

på grund av en omfattande information som utgått,
att någon skulle kunna smittas
Säsongen är annars god och våra lager
är väl fyllda. Vi går in
i det nya decenniet med en tillförsikt
som aldrig varit av denna världen
Från institutet har man sagt att närsomhelst
kan det hända som man förr trodde var omöjligt
men laboratorn och jag anser det för tidigt att sia om detta

Då som nu

Okynnesåkning
under skrik och tjo på blå och gröna spårvagnar
kommer troligen att förbjudas under
go-talet. Men vem kan säga
vad vi ska få istället?
Kanske kommer en blek man att sitta i TV
och beskriva för oss mycket detaljerat
en tystnad som måste iakttas om inte hålet
ska bli större och biljetterna dyrare
och alla ska behöva lida av ännu mindre
tilldelning. Det kommer att finnas stenar
och grus och gräs, för det som ändrar sig
är ju bara vilken betydelse man tillmäter dem
eller vilken betydelse man tillmäter
över huvud taget. Katter kommer att
springa över gårdar då som nu
hundar skita i parker,
men parker kommer kanske inte att finnas. Vi
kommer inte att ha vapen mot tiden
då heller, bara vapen mot människor, oavsett det
irrationella i detta. Vi ska längta då
efter en biblisk värld, där det onda
kan kallas Lucifax och kan stiga undan en bit
om vi alla bugar och bönar och ber.
Där det onda bär en väl igenkännlig svart kappa
kanske stövlar med nitar, en piska eller något
annat mindre föremål, och att han dessutom
ler på sitt oefterhärmliga sätt,

så bländande att änglarna
inte kan hålla tillbaka ett sus av beundran.
Ty genom ett mera spektakulärt
framträdande av det onda kan den gråa plågan
lätta och det liv vi ändå på sätt och vis
lever få en välbehövlig relief i det sneda
ljuset. Den i sin mänsklighet hatade
mänskligheten kommer ju, då som nu,
ändå att *vrida sig* i sina plågor
och tveka i dörren till nya okända slakthus.
När solen återvänder efter vintern
– oavsett allting annat –
kommer jorden att värmas och rörelser skapas
i jordskorpan, och osannolika förlopp
att inledas, bara för
sin egen skull, men också i viss mån för oss
som ingenting kan göra åt allt det andra, vi som
bara står kisande på gångvägarna
utsatta för en kall vind, inbegripna
i en planets obevekliga historia

Gåtans lösning

Vem brinner i detta rum?
Det kan vara jag eller
kakelugnen

eller om någon
sitter och svalkar sig

Kan det bli en kort pjäs?
fylld av det febrila
skalandet av apelsiner

Svårt att komma ifrån
att det måste vara en soffa
I soffan har någon tappat
ett paket spik

Någon reser sig efter en stund
och börjar blöda lite försiktigt
Snart kommer mera blod
snart blöder alla

Var och en på sin kant
var och en i sitt hörn
var och en på det enda sätt
som var och en kan

Det är inte frågan om mord, men kanske
om en långsamt ätande mordutredning

Vem brinner i detta rum? Gåtans lösning
är på väg hem längs mattfransarna

Invaggad i säkerhet

Invaggad
i säkerhet att det kan
komma någon och krossa dörrspeglarna
Sova vid monstrets sida
i det mjuka sjuka skenet från gonattradion
Däruppe krigar stjärnorna
vita och strålände

Ronald varför
slickar du mig i örat? Och kylskåpet
brinner ljudlöst
och tickande. Fil och sval
hukar i mörkret
Vem ska väcka denna sömn?
När ska vi leka att vi stannar
och går av? Jag
drömmer att jag stoppar
dödens expresståg med bara
en hand bakom ryggen
och den andra invaggad
i panik mellan dina ben

Många små myror ska
komma krypande i år

Jag kan utantill
den lugna sången

Tack

Tack
är det enda
språk jag kan säga
och det enda ord jag kan
ta ur min mun. Tack
är den enda hand jag kan smeka
och visa för alla. Det blir
tack och bara tack när jag
går ut och ser mig om
i förorten eller frågar
efter en väg. Det blir tack
tillbaka när jag bärs ut
och in och någon kväver
ett rop av avsky. Det blir tack
för allt när en sparv dör och en
ängel kommer in för att uträtta sitt
ärende. Tack säger jag och tack
och varför inte tack och varför inte
tack en gång till och tack för allt
det andra och för att det blir
cigaretter och små barn när jag
är med dig Kajsa Stina.
Tack tack tack är det min klocka
som säger. Och det är min tid
som säger Varsågod
och tig och ta emot

Vår Långtans Bygd

– en ekonomisk rapport

I och med årets bokslut märks en rörelse ut ur landet, inte bara av kapital och utbildat folk utan dessutom av tankar och omsorger,

en fanflykt, som vore Sverige ett land man inte längre behöver bry sig om, eftersom det redan är sålt – låt vara att det nu en tid står obrukat, i väntan på att nye ägaren ska återvända

från semestern, solbränd och blixtrande och bara en aning irriterad över personalens lantliga indolens. Men kanske kommer han då att börja röja upp i trädgården och med hjälp av den nye rättaren

åtgärda det eftersatta underhållet medan vi andra står med mössorna i hand och spekulerar om framtida struktur-omvandlingar. Vi själva var ju så sällsynt obegåvade på affärer, och trodde väl mest

att man kunde lita på välviljan, sin egen och andras, någonting lite valhänt om att hjälpas åt, som att betala varandras koppar med kaffe på fiket, kalla vinterdagar när man helst ville sitta kvar

i värmen och se röken över ån och de fastfrusna änderna. Vi hade ju lärt oss (för längesen var det) att livet

är hårt, men att ibland kan man räcka en hjälpande hand, i den stilen. Tydligen hade vi gått

för långt med detta och råkat utarma landet med allt hjälpande hit och dit så att ingenting blev över åt dom som hade så mycket över förut på den gamla goda tiden. Ty om man underlåter

att helhjärtat ägna sig åt affärer kommer affärerna krypande och äter upp ens lakan medan man sover. Då har man vänt affärerna emot sig, för affärerna kräver obrottslig hängivenhet. Affärerna vill sitta som pekingsrar

vid tallrikarna och oupphörligt matas med det gottaste. Men vi var bara amatörer, vi jobbade på och trodde vi hade fått det överhövan bra vilket visade sig vara fel. Det vill säga rätt men just det

var samtidigt själva felet. Vi fick det alltför bra, säger en dunkel källa, för att i längden kunna betala dessa, eller andra, löner åt oss själva, eller upprätthålla den överdrivna

standarden på våra kommunala badplatser. Dessa penningar som vi betraktade som våra egna borde, enligt samma källa, ha satsats på att alstra mera pengar och sålunda placerats hos dem

som verkligen kan konsten att placera. *Ett bra liv är en förlustaffär*, ty inga fria pengar finns som går att bara leva för, de måste alla ovillkorligt kasta av sig andra pengar, allt enligt vissa lagar, enligt

denna källa. Om det är sant kan ingen veta längre. Förr styrdes sant och falskt av sant och falskt, nu är det marknaden som styr, nu är det efterfrågan som gör skillnaden. Nu frågar man

efter någonting, och expediten hämtar eller också tar man själv från hyllan. Då skapas sanningen ur munnen på en när man ber om det, det blir en enkel sanning, mindre komplicerad. Och det blir

vågor eller vackra mönster över hela klotet när alla frågar efter samma lilla grej från Taiwan som är bra att ha i badet. Just nu är efterfrågan stor på lögner. Och vi har inte råd med annat

än affärer; inte med samhälle, natur, varandra eller oss själva. Det får bli var man ensam för sig själv, och mot sig själv. Det får bli liv i enskildhet med egen livförsäkring. Förlåt, affärerna

bjöd över. Och vi har inte råd med Sverige mer, vår längtans bygd, där sol gick ner bakom Lindbloms dass, och våra fäder sova under kyrkohällen. Fall julesnö och susa djupa mo.

Människan behöver hjälp

Människan är innerst god. Människan vill innerst leva i fred, gå till mjölkbutiken, prata bort sin dag med en granne, klappa en hund i parken, spänna oxar för plogen, ta familjen till zoo, arbeta och få sin lön, köpa en flaska vin och gå hem. Människan vill organisera sig på bästa sätt utåt och inåt, med demokrati, vänskap, medinflytande, ringa på och låna socker, gifta bort barnen och hålla kalas, dansa och sjunga, gunga i sitt nätverk som i en hängmatta livet ut, få sällskap till graven, vila ut i vigd jord. Det är vad människan vill, överallt vill människan och önskar hon det goda, se fjärlar, fåglar, hjortar, himlar.

Men människan är ytterst ond. När hon vill ha, när hon vill ha mera, när det går henne emot, när hon inte får som hon vill, när det rinner till, när hon ser blickar i ögon, när hundarna morrar, när trängsel uppstår, när hot kommer, när hon känner olusten, när hon blir främmande, när maten tar slut, tobaken tar slut, kläderna slut, allting slut, när hon tror att hon ser ont i luften, när någon är ond, när annan svarar med ont, när hon ser kråkor, korpar, gamar, när hon hör muller. När hon är tränad, när hon är drillad, när hon låter generalerna bestämma, hormonerna bestämma, när hon vill hävda sig, när hon blir lurad, skamfilad, dumslagen, förvildad, fördjurad, självmördad. Då.

Och det onda är oförklarligt, men det goda är ett mirakel
Och det goda är regel, men det onda är inget undantag

Och människan är mest av allt osäker, ängslig, lättskrämd
och svårtröstad.

Hon tror så lätt att det goda är ont, att det onda är gott.
Hon vet inte vad hon har, och ännu mindre vad hon får.
Inte ens när hon vill illa blir det som hon tänkt sig.

Människan behöver hjälp.

I tidens alla rum

Det är någonting med Tiden
att det som var
alltid är
– men inte här

Det är någonting med Tiden
att den reser ifrån oss
så att vi får stå här och vinka
åt oss själva när vi försvinner in
i ett annat rum
där vi nyss var. Där vi stod
och talade med varandra
och vattnade en blomma
och åt en apelsin
och det kom ett moln
på himlen utanför så det blev
mörkt och vi sa...

– Åh!

Så var vi borta, så var
rummet i ett annat rum
Och vi kan inte säga
var det nu är

Det var här inne, allt är samma, mattan,
sängen, väggarna
Men det är borta
i ett annat rum, fästat

vid detta med en tråd
genom oss själva
och bort, och in – och det är Tiden
som är den tråden och det rummet
där vi inte längre är

men ändå måste vara, någonstans
och i alla andra rum
där vi var, där vi är
där vi vaknade
där vi skrek, där vi möttes
med ögon, med händer
och sedan skildes, men det var inte vi
som gick, bara Tiden
som inte kunde
stanna

och vi blev kvar och kvar
och alltid kvar
i nu och nu

Nu är vi barn
nu är vi döda och borta
Nu leker vi
att överallt är här
och att vi alltid är tillsammans
Nu leker vi
nu går vi ut, nu säger vi
till alla dem därute – Tänk
va bra att ni kom hit!
Att ingen kom för tidigt eller sent
Att vi fick träffas

på den här planeten
Att vi fick mötas här
i tidens alla rum

Andarna är glada idag

2003

När jag brinner

När dom bränner upp mig
ska jag tänka på dig Maria

att det var vid den här tiden
som du brukade få klåda
i hårbotten och säja
att du måste äta mera grönt

den tiden, då kom solen in
på baksidan där vi hade en tunna
som var full av is och alltid
några möss från hösten innan

i ett svårt upplösningstillstånd
så du gick förbi utan att titta
och gick ut i parken för att sola
– den tiden var det, och är fortfarande

fast åren har gått, men när jag brinner
fast kanske dåligt, ska jag tänka på dig
och att du avskydde hundar
och att du aldrig blev riktigt van
vid mig

Under isen

Under isen
kom han simmande
valde mellan att hitta ett hål
eller stanna

Han sköt det framför sig
luften skulle nog räcka

Luften skulle kanske räcka
och han skulle kanske hitta ett nytt sätt
att förhålla sig

Varken uppe eller nere
mera ett tillstånd på väg

Ett tillstånd av fisk
av evig frid och oro på väg
till havet, eller vart än
havet är på väg

Om sjön vill ha oss

Bara om sjön vill ha oss kan vi simma där

Aldrig bara kliva i och plaska
Alltid fråga: Du sjö...? Går det bra?

Vi är så små och torra
när sjön kommer och möter oss. Vet inte

om vi kan bli blöta. Det finns
saker i vattnet. Hinder
eller om det är vattnet självt

När man inte kan

Det kommer till en punkt
när man inte kan läsa en tidning

för att den inte syns
eller för att man inte alls kan läsa

Därefter är det plötsligt ingenting
som man kan

man står där försvarslös
hela tiden tills dom kommer och frågar

och då svarar man nej
Det går inte

Makten

Och solen
och månen
och en till
bortvänd

en till
med mörka ögon
en som ibland
ler med alla tänderna

Det ska inte vara
ömtåligt allting

vi behöver
detta som vi har
ta det inte ifrån oss

du som har makten
ta inte bort det

Kom lilla Gud
håll mig i handen
spring i solen
den lyser

Det gråa

Det gråa
är alltid här, om sommaren
Det kommer ur träden, kanske ur solen
medan vi väntar, troligen på kaffe

och sitter, eller tar ett spadtag
ser oss om. Hallå, det skymmer
alla blommor lyser vita
Någon kommer på cykel

Hallå, hallå!
Vi är här! Grillen ryker
Vi är människor, vi gör oss
till lite till. Vi kan inte
ta bort det

Och det gråa
Ropar också på oss.

Det gråa. En färglös hinna
en tunn rök, en gammal ton
av grått grubbel, ett sammanbitet
letande efter bollar i gräset

finns där hela tiden
Nu går vi den smala spången
med allt det ömtåliga vi har
och livet som snuddar

Men det svarta står för svart
det blåa står för mig
det röda står och lyser

Det gula är en skälm
och det gröna gavs oss i förtroende

Vi är fläckarna på trasan
sedan någon torkade av penseln
och dröjande gick hem längs stranden

Meningen

2001

Förståelse...

var det någon som sa en gång
är inte vad vi behöver just nu
Det är bara ett ord för något
som pekar tillbaka mot sig själv
Det speglar sig där
i en liten förhoppning
att bli omfattat av förståelse
– en gåva, ett besök av en långväga gäst
som en sen kväll ringer på dörren och
stiger in. Aldrig
tar han av sig rocken
och paketet han lämnar på byrån
får ligga öppet i veckor

Men ändå

* * *

Det är inte så
men det kunde vara så, sa han
att ingen av oss talade högt. Att
var och en gick i sin egen värld
och hade gjort sina egna ord, och sade dem
till sig själv inuti sig själv
och att alla till sist
sågs försvinna åt var sitt håll

– utglesade, framåtlutade som i motvind
grubblande över världen
och över vad de, var och en för sig
skulle kalla de andra, dessa
som nu syntes försvinna vid horisonterna

– och att förståelsen då skulle vara hundra procentig
för var och en av dem

* * *

Det som är fullkomnat och genomlyst
kan aldrig mer bli detsamma
som det som är ofärdigt

Men det som är färdigt och fullkomnat
vill ständigt vända tillbaka
till utgångspunkten

för att förnya sin ofärdighet
för att åter sänka sig i mörker

vilket å ena sidan
av lätt insedda skäl är en omöjlighet
å andra sidan vore
den enda tänkbara lösningen

och vilan

* * *

Många säger hela tiden:

– Varför blir det så här..? utan att
någon ingriper och förklarar
att frågan är ställd på sitt huvud
och borde sägas: – Blir det någonting?

Och att svaret är: Ja

Och att *så här* kan det ju inte
få vara, men att det inte alls
är en fråga

Och att *varför?*

kan vi bara glömma

* * *

Du ser någonting i en låda
och undrar: – Vad är det här?

Det visar sig vara en kniv
Strax faller blod ner på golvet

Och när du torkat upp
skriver du med fel hand i dagboken:
– Om jag inte ställt denna fråga
hade jag inte skurit mig i fingret

Men jag ångrar ingenting

* * *

Vad ska jag ta mig till med ordet "du"
eller med dig själv

om du ser på mig och uttalar detsamma
Jag kan inte veta om du egentligen
vill mig något
Jag vet bara att du använder ett ord
som en gång ansågs höra ihop
med vissa handlingar
i vissa möbler
– till och med här inne –
men nu inte mera

Ingen av oss har på länge
haft invändningar mot en sådan utveckling
Vi tror på sanningen
och att sanningen har följt orden ut
i riktning mot de stora parkeringsplatserna

Där kan vi se dem
i vårt ställe
älska under gatlyktorna

* * *

Om vi tänker oss
– vilket också är fallet –
att en ensam hund skäller i lägenheten
intill, ska vi då fråga oss vad den
så att säga "vill"?
Eller
finns det en bättre fråga
som bara hunden själv
kan svara på?

* * *

Man kan säga: Det där
har jag inte med att göra, eller
Det intresserar mig inte,
det är inte mitt problem...
o.s.v. Och sedan gå vidare

Himlen en sådan dag
kan vara lätt mulen, med hopp om sol
längre fram. Nio grader varmt, bruna löv
i rännstenen, ett litet sår
på handen, suget efter nikotin,
allt sådant, en förstulen
visslande glädje
kan också finnas närvarande

Det är inte mitt problem
kan man säga, om vad som helst
och det är bra så

men å andra sidan: vad är det då?
Inte ett problem. Men vad?

* * *

När man hör någonting säjas
kan man få för sig att fortsätta på det
lägga ut texten, föra resonemanget vidare
Det finns ett uttryck: i tangentens riktning

När jag hörde dig andas i natt
kände jag att dit vill jag också resa

* * *

Den som säger: Det går inte...
vet inte vad han talar om
och den som inte vet vad han talar om
säger att det inte går

Ve alla dem som undrar vad de talar om
och som tror att det inte går. De liknar herrelösa jägare
som har förrirat sig ifrån sina hundar
och inte förstår att det kan bli fel
på båda sidorna av ett likhetstecken

* * *

Hur klarar man av nätterna?
är en fråga som handlar om vad
man förmår säga till sig själv
och vad man sedan hör sig själv säga

Och om det är trovärdigt
eller om det bara är
ljudet av en ensam madrass
som vänder sig i sömnlöshet

Dessa alternativ tillsammans
beskriver, kan man säga
vargtimmarnas predikament
där ord och sömn förtär varandra

* * *

Livet måste beskrivas inifrån
för utifrån syns ingenting

Så är fallet med
fönsterlösa magasin i industriområden
eller förpackningar man ser i affärerna
där något ligger inpackat i en vit materia
och vägrar att avslöja sin uppgift i denna värld

Men om man istället tänker sig en ingenjör
som efter flera veckors
frånvaro kommer hem till sin svältfödda familj
Han sitter där, nästan blyg i sin
vita skjorta och med nikotinfläckade smala fingrar
och berättar glädjestrålade
att han just konstruerat
världens första digitala tulpanvals

Då kan man se den för sig
hur den blommar och dansar på bordet
och allas oförställda förtjusning
vid tanken
och hur sedan tulpanerna valsas
ut över bordet och föder dem alla

All mening är inne i

* * *

Det är människans kultur
som är hennes största problem. Jag tänker mig
en man som ligger och dör i ett ganska nytt
arkitektritad hus med stora fönster, trädgården
därute är ganska vanvårdad. Han kan själv
vara arkitekt, men troligen entreprenör
Till och med tandläkare är tänkbart. Och
när han ligger där – det har han ju gjort tidigare
många gånger sedan det byggdes –
alltså när han ligger där – men då var det inget fel –
inser han plötsligt, i helt fel ögonblick
att huset, ja alltihop är liksom
omodernt

men att omodernt
ändå är helt fel ord

* * *

Vi tog till oss språket
som vi en gång tog till oss hundarna
Språket var före allt
Det låg på marken
Vi gjorde ord av det
När någon börjar prata
fördunklas det
Det flyttar sig bort. Det vill vara
där ingen talar. Det har
en ensamhet över sig. Det står
i öknen och tiger

Men vi är människor
Vi är i det här spelet
Vi har massor att säga

* * *

Förståelse, sa han
är inte vad vi är ute efter här. Förståelse är
bland människorna, där kommer den och går
och gör ibland intryck på svaga själar som
längtar efter äkta känslor och te på bestämda tider
om eftermiddagen. Sådant
är inte vad vi är ute efter här. Vad vi
är ute efter här är en möjlighet på tusen
att gå förbi den dörren och bli stående
i korridoren tillräckligt länge
för att få se – ja vad vi då får se
under en naken glödlampa
är inte förståelsen

En Broschyr om Smärta

1997

Alla våra semestrar

Så kommer den tiden när jag ska säga: Bli inte rädd nu! Vi ska åka på semester. Vi ska åka till ett ställe och ha med oss saker. Vi ska vara där i dagar. Vi ska bada.

När jag säger det ska du bli glad och ta på dig klänningen. Sedan ska vi laga cyklarna, skoja och äta kex, luta oss baklänges mot bord och stolar, prata om vägar och bilar och anläggningar och inte tänka, bara minnas och säga:

– Kommer du ihåg om åren semestrar i alla väder grus och sandaler frysa i stugor och båtar, igelkotten som dog? Kommer du ihåg allting? Kommer du ihåg i Karlstad på kvällen, alla gick förbi, jag slog dig i tältet... blommor och lite blod, göken gol koko koko koko. Kommer du ihåg? Allting, jag sa förlåt sen

Och bara fortsätta säga

– Allting allting, du har väl inte glömt när det var sol? Ibland åska också då låg vi kvar, minns du? Vi hade skoj inga problem kortleken hade gått sönder, det gjorde rakt ingenting, det var nästan som i hambo. Det var -73

efter vi hade målat du hade ont någonstans
kan du inte ha glömt

Och säga ännu mera

– Ja allting, du och jag... minns du vårt ställe
där det var hallon och mask, man hade ingen
lust att stå där men man var tvungen, kal-
songerna var vita den tiden och sen grät vi,
det gick inte längre och dom andra sov,
minns du?

Och så vidare, gråta minnas och säga

– Vi körde vilse en gång då vi hade Åke, han
sa ingenting sen ville han ha mat, och vi bara
pratade. Allting, regn och koltrastar... in i en
lada där det hade hängt någon på 40-talet, nu
var inte bara han död, sånt vill man inte
tänka på vilken stämning det var

Och bara i förbigående säga

– Vi kom fram, hotellet var stängt... ganska
långa gator tonade i svart och vitt och grått
med skultar, filmer och mord som redan var
slut förra våren, då hade vi ett problem men
det löste sig, det var i Sverige, samma år som
det var nånting med Marjasin, det var ditt fel
allting

Och skratta och stå i och säga mera

– Du sa att du inte tyckte om påsmat, det har
du alltid sagt... påsmat och påsmat, och nu
tycker inte jag heller om, nästan alla sorter
men ingen är bra... man kan ha med sig rik-
tiga potatisar om man har dubbla påsar i
ryggsäcken, men jag gör det aldrig mer och
nu är det för sent

Och bita ihop, men säga ändå

– Allting, allting... Man kunde inte se var det
var... man kunde inte hitta det... det fanns
ingenstans du gjorde ingenting åt det fastän
det skrapade, sen tog vi Lennart på hemvä-
gen, och ett förklä glömde vi, dessutom
vispen och citronerna och jag kommer alltid att
minnas din blick för den skar i mig som ett
skruvstäd

Och fundera lite, och säga

– Kommer du ihåg det var tåg till Hallsberg
och byta till Skövde, vi såg inte skylten men
vi kände igen hans rododendron, där kunde
vi sova men vi kunde inte, det var insekter,
och regnet, mot morgonen kom han ut och
skulle till sjukgymnasten... då fick vi komma
in och få nånting men väskan låg ute och
allting blev förstört

Och inte kunna hejda sig, utan säga

– Aldrig ville du åka till det stället där jag var barn och min morbror bodde i en ganska liten stad, men med ett liv på den tiden, flaggstången där jag hängde upp min systers byxor borde du ha sett, som en liten pojke, jag hade velat visa den

Och bara en sak till att säga

– Ja allting, jag kommer ihåg sovsäckar som var som döden, där man inte kunde leva eller komma ut, och tält som grep om strupen där man låg. Varför stannade vi inte hemma då... men man måste ju iväg ändå och röka på nya platser, och se att det finns någonting annat? ... Vet vi inte, men vi måste åka ändå, hemma står man inte ut, inte en sommar som den här

Inget mer att säga... Och sen äntligen packa och resa. Och vi ska vara trötta redan och hålla varandra om handen in i det okända... du och jag, och resa som nya barn som aldrig förut har sett. Inte tveka och inte mera ha att förlora

Marie

Det är ont om cyklar ser man nuförtiden, så att man undrar vart dom tog vägen. Kanske att det finns en kyrkogård där dom ligger i drivor. Jag har köpt en ny när min förra försvann, och nu håller den också på att försvinna som om den förstod själv att det är fel epok. Marie har tagit sina saker men det är konstigt hur lite man saknar. Fiskar har jag för sådana sköter man lätt, man bara ger dom ett pulver. Då blir dom lugna och simmar omkring och tittar. Då blir det lugnt. Då äter jag också och blir lugn. Sen går jag ut

Jacka behöver man inte men det är bra med ett vapen. Tycker inte om när folk kommer på trottoaren, man vet inte vad dom har i väskan, det kan vara ett instrument av något slag som det går att utplåna med. Hela mitt liv har varit hotat flera gånger. Efter en stund går jag in

Om Marie kom hit skulle hon
få se mig att jag kan. Att det är enkelt för mig
jag behöver inte tänka på det, det bara går ändå
Då skulle hon bli förvånad och komma
flera gånger, men det skulle vara
likadant. Jag bara diskar och visslar hela tiden
och skiter i det, då får hon stå
och fråga som vanligt. När hon har gått
skulle jag skratta ihjäl mig

Allt vi har

– Om du inte är jag, sa jag
hur kan du då ta i mig?
Hur kan du över huvud taget
se mig? Finns det
någonting mellan oss
som fungerar automatiskt?

– Du lärde dig att älska mig
sa hon, men det kan komma en dag
när du måste äta mig. Jag ser
att du inte vill, sa hon, men du måste
och sedan vet vi inte mer
var vi har varann. Det blir för evigt
en hemlighet

– Jag var ett lejon, jag kunde
slita i köttet, sa jag
Tills jag träffade dig. Men nu
kan jag inte längre. Och du är den enda
som kan trösta mig

– Vem är du? sa hon. Det var den frågan
som alltid hade ställts
och ställt sig emellan
Den hade nu gjort henne havande

– Vi ska ha barn, sa hon
och barnen ska bli som vi
Och barnen ska få egna barn
som ska bli som vi
och vidare ut
i ett större register. Någon
kommer alltid alltid
att följa oss vart vi går

– Det lätta tonfallet är mot nerverna
sa jag. Men kanske att vi någon gång
kan resa till Köpenhamn
och se djur från tåget. Jag tror att vi alltid
kommer att vara dom vi är
hur hemskt det än låter

– Vi har inte den tid som krävs, sa jag
för att gå längre in i detta. Vi skulle behöva
två timmar, tre dagar, fem veckor, sju år
Allt vi har är livet, sa jag, och nu måste jag
tvätta håret. Så gick jag, och hon
låg kvar på bordet

– I en gemenskap som vår, sa hon
kan en besvärande brist på substans uppstå
och man kan finna sig
omgiven av speglar eller såpa, man kan
gå vilse i oss tills man finner sig själv
i en främmande människas armar

– Håret faller ner, sa jag
och man får det lätt i munnen
Ögonen skymms och det mörknar
Ibland kan man höra sitt hjärta, sa jag
Men jag tror att det är naturligt

– Det finns någonting
som är så ömtåligt att det aldrig
kan försvinna. Det kan inte utplånas, det är
tunt som en liten ängslan en sommarkväll
... och det är allt vi har, sa hon

Det vackraste som sker

Men lägg märke till
det vackraste som sker ibland oss. När
ett ansikte långsamt framkallas inför
ett annat i ett möte. Som i en mycket trög
spegel vaknar en människa ur sin sömn
och ser in i sig och hittar någon där. På trottoarer
eller nära rabatter sker detta ständigt
som bekräftelse, som krav, som en slö kam
genom släktet. Man vet att detta
kan och måste ske. Dagligen måste. Ur ett
mörker väcker man den sovande, väntar
medan hon klär sig och gör sina ord, väntar
medan det blir en blomma, en fisk, ett djur,
ett sår och till sist en människa. Hon slår ut
och det är då. Nu ser vi oss, nu eroderar
vi, nu är vi färdiga att mötas

Till centrifugen

Vi läste tillsammans i boken
de tio buden att man inte skulle
men i våra liv
fanns ingenting sådant att läsa. Ute i mörkret
stod ett träd och en skog. Vi kunde
så mycket konst som inte fanns
skrivna, vi levde så många liv
utan och innan
utantill och innantill
men att fästa på papper fanns inte
en chans. Och ingenting att jämföra med
ingenting att lägga över annat
för att se vad som stämde eller inte
Nu tar jag dig, nu tar jag ditt liv
till tvättmaskinen, till centrifugen, och du
bär mig till processorn, nu blandar vi
och ger oss, nu sliter vi. Vi var i bitar
redan den gången vi möttes
men då fanns ibland
en spegel emellan. Nu kan vi inte skilja ut
någonting. Rätt eller rätt
eller fel och fel kan blandas. I vilken bok
kan man läsa om oss?
Var är vi när den slås igen
och vi släcker i köket
och går för att borsta varandras tänder
vidare in i mörkret

Alla dessa

Denna sommar ser man bara
redan utfrätta och bleka ansikten
på stränder eller perronger, förvånade,
prisgivna åt allt som går dem förbi. Ibland
kan någon höja handen
och vinka, man hör hur det
prasslar till. Kunde de gråta också vore det
en annan värld, om det vore alla
på en gång, om det blev floder. Men
det blir inte floder. Är det litteratur
om man säger så, om man säger
att man tycker om dem, men inte önskar
en närmare kontakt. Att de är
som blommor och gräs
borta

Alla dessa som längtar
efter mig eller drar mig. Är de berättelser
om mina liv? Är det de sörjande, är det
min död? Solen
skriver igen och igen
all skugga är som borta, vi är
i historien och den fortsätter, alla dessa
organismer kunde inte veta vad de gjorde
och jag är en

På det nya stället

Vi ska inte få vara här
längre. Det ska komma
vakter och säga det. Hundar
Och vi måste
gå vår väg. Vi får
ta med oss saker vi glömde
förra gången, och det
som sedan återstår ska blandas
med jord. Vi har skor
gamla, som inte är så
bra, men vi kan gå ändå, och sista biten
finns transport. Vi ska
inte vara lessna, det går bara inte
att vara här mera nu
för det ska bli ett slags park
med djur. Kanske inte en park
men ett staket ska resas
inuti. Det ska byggas
behållare, och våra egna hägn
kommer att övertas. Det sägs
att djur kan göra mycket
som man inte förut visste. Inga farliga
djur, mest sådana som inte
har klor och skriker. Dom
kommer att få mat
naturligtvis, men man får inte se
när dom äter, och ingenting

hur dom gör. Vi ska vara borta
när dom kommer. På det nya stället
kommer vi inte att
höra någonting alls
vad som än händer

Muskeln

Just där hela muskeln från kroppen
går upp i huvudet
och möter det andra som finns där, och gör
så att man blir människa
kan det finnas en svaghet i infästningen
eller bara dålig kontakt så att gnistorna blir trötta
och man somnar eller tappar bort sig
i situationer när det kan bli fråga om dans,
sexuell utlevelse eller levitation. Nästan allting
hänger på om det är rätt gjort från början
just där. Det kallas järvkotan – det är där
man sticker om man ska döda –
och om något händer en
där eller i närheten
är det för att huvudet
tappat balansen och sedan mer eller mindre inte kan
uthärda ett sådant läge och ett sådant
beroende av en allt ynkligare
upphängning. Mat kan man äta
och ytterligare några saker göra
och man kan dölja sin situation
ännu några veckor
men till slut blir det uppenbart
att man har lämnat sig själv
och gått skilda vägar

Pulver

Det kom inte hit med oss
Det var här långt före
Det var när det var stenar
Då fanns det också

Jag såg en film om det
Det kom från en annan planet
Det var ett pulver
Sen kom det gas

Det ville oss illa
Det fanns i luften
Vi kände det inte
Ingen gjorde det

Det ville döda oss
Men det lät oss döda istället
Vi började döda
Det kom död

Det var död
Det var hela tiden
Vi hittade ben
som var miljoner år

Alla hade dödat
Det hade lyst ur ögonen

Och det var den gasen
Det var förbannelsen

Miljoner år och solsken
liv hade uppstått
och börjat döda sig
och dö och sjunka ned

I gräset, och där fanns det
ännu mera död
bara som pulver eller gas
som liv eller förbannelse

Det fanns inuti livet överallt
så fort det började leva

Det är våren

Och nu är julen här. Nu är julen här
med våren. Den sista snön
ligger som kvarglömt
nerblåst gammalt blött
lakan över gräset och pionerna, snart
är den borta. Snart är det jul. I denna
märkliga tid. Ljumma vindar
rister granen om natten och alla
de kulörta lyktorna kränger
och gungar. Bäckan brusar
i mörka skogen. I denna tid
är våren här. Nu kommer regnet,
nu kissar änglarna
i marschallerna, nu stiger vi ur bilen
med julklapparna, känn dofterna
av jord och spirande
förmultnelse, livet vänder
åter. En ros
är nu utsprungen. Och det känns ingenting
fast knoppar brister. Våren
är här med julen, här är
ett allvarsord på vägen:
Ta emot allt
med öppna sinnen. Bliven icke
förskräckta! Eder väntar
en stor glädje kanske. Eller
något helt annat. En herrens ängel
kom och sa det, vitklädd med ljus i hår,

vårens Lucia. Med en ljummen vind.
Och den ljusnande framtid, rökelse
och myrra. Den gode Gudens gåvor. Tulpaner
och hyacinter
Herdarna kommer in,
kisar mot det skarpa ljuset, sträcker
fram sina handlingar. Sina pass
uppfiskade ur toaletter. De har
lera på skorna. Det är
våren, fåglar kommer
i tusenden, slår sig ned
i träden, sitter där så stilla
och röda. När en tid har gått
ska barren sakta falla
till golvet, fåglarna försiktigt lossas
från de nakna grenarna,
träden bäras ut för att dö
på trottoarerna. Nu
ska något nytt börja.
Det har redan
börjat. Mörka knölar växer
i jorden. I denna märkliga
tid. Bleknar en stjärna
i öster. Blåser en vind från söder,
en varm vind, en mörk
och förpestad. Det är våren, det är
julen, det är något helt annat

Spanarna

Häromdagen när jag var
på min vanliga adress
och jag skulle gå ut
stod dom i porten
och ville in
för att spana, och jag lät dom
stå i mitt fönster
bakom gardinerna för jag
tyckte synd om dom

Dom hade kortbyxor
Inga vapen, ingen utrustning
ingenting till hjälp, dom ville bara
stå där sa dom
och spana
på alla som gick förbi
och jag tänkte: Bra
att någon står där och spanar
och ser att det är människor som går där
och bra att det går människor där
när nu ändå några
står och spanar

Så jag gav dom nycklarna
och gick
och tänkte på hur dom skulle
röra sig i mörkret
tysta på golvet i mitt rum

Så kan inte jag göra
för jag vet redan hur det ser ut,
både inne och ute, jag
gav dom nycklarna och gick till min son
för att äta middag
i en känsla av gå miste

Skapelsen

Skapelsen, när Gud gjorde
världen, eller det som blev kvar
när han hade gjort den,
är en så märkvärdig anhopning
av gammalt och hela tiden nytt
som oavbrutet blir, jag tänker på det
när jag åker och köper
cigaretter i nästa by
för här är kiosken stängd
redan vid åtta. Jag tänker på det
när jag står utanför
kiosken (och även den är stängd)
och en massa fåglar har landat där
och går och plockar
bland papperen

Skapelsens morgon
jag tänker på det
kan inte ha varit mycket annorlunda, det var
precis såhär han såg det

Hundra svanar

Jag har kraniet av en svan
– får jag lägga det i ditt knä?

där hjärnan fanns
är det ingenting

jag har kokat det i en timme
och nu är allt borta

svanar är onda,
det tror en vän till mig

men jag vet att svanar
vill detsamma som vi

glida på vatten
ropa över sjöar

en gång såg jag hundra svanar
alla var levande

bara jag såg det
alla var lika

jag satt i båten och rökte

röda svanar mot en röd himmel

Stilla

Ingen vet hur stilla det kan bli

Det blåser en så enkel
så jämn och glidande förspillan

Strukturer kommer
och nya strukturer

när tiden ordnar in sig

Allt verkligt är abstrakt

Allt abstrakt är abstrakt

Gift att längta

Som en känsla av lycka
och gift. En kväll
Små vita fjärilar
överallt i gräset, solen
rakt in,
i vinkel in
under träden
Våtmarker, aldrig dikade

Gift att längta och tänka
och lyckan av samma

Det är bra här. Stråket
av sorg välsignar det

Inget fel finns
Oron bekräftar det

Gröna öron

Har du sett, sa jag
himlen, den är nästan vit nu
och tar med sig ljuset härifrån, som att den
suger bort det. Inte ens skuggor
blir kvar, det utplånas bara. Så är våren,
och du ska inte bli rädd, vi kan gå in, vi har ett
hem där vi har kvistar
i en vas. Där kommer det
gröna öron. Sätt dig här och vissla
en melodi medan jag
gör i ordning sängarna
för resan

Det är allvar, vi har inte
mycket tid om vi vill
se tranorna, och idag, mot kvällen
kom en annan stor fågel
men den hann du inte se
för då var du
någon annanstans

Jag ropade
men du kom inte

Notiser

1994

Notiserna är sådana man lägger märke till. Som blixtrar som en liten kniv ibland, eller blänker i mörker. Det kan också vara på helt vanliga gator någonting som kommer fram och sprider förundran. Man skulle kunna säga: ett ansikte. På så vis kan notiserna skapa både vaksamhet och en förtvivlan över all denna iakttagelse som flockas likt tysta finkar och skingras lika lätt.

inte fåglarna

Inte fåglarna som flyger över, eller vinden
bland enbuskarna om natten. Inte igelkotten
när han rinner undan i bersån, eller katten som
slickar spetsen av sin klo efter en god fångst.
Inte våren med sina stråk av himmel och
flygmaskiner, inte vinterns tass i snöskogen.
Inte bara det, utan hela andedräkten, och
framförallt blicken.

malvans hemlighet

Ingen minns hur det började. Kanske att den
kom med en resande från ett annat land, eller i
stratosfären med vindarna. Växtligheten har
outgrundliga rötter. Här i trädgården står en
malva som ingen kan förstå. När vi sitter är
den med hela tiden som ett djur. Ett av dessa
som ingenting vill och ingenting menar.
Betydelser och innebörder överläts på oss som
redan dignar.

regnet

Nu kommer regnet som en stilla svamp över skogen. Nu kommer regnet och alla blir blöta. Näbbmusen blir blöt och hunden blir blöt och grönsiskorna i de våta maskrosbollarna. Och alla blad blir blöta. Det blir vatten på allt. Stövlarna blir blöta när man går i gräset i regnet. Och när man ser på allt regn.

hillman

Ännu en liten tid och grönskan har mörknat ner till svart som smorläder och man börjar tänka på Hillman. Ännu en liten tid. En liten tid och mörka djur börjar rör sig i veden. Andra ord kryper långsamt fram ur. Under fuktig surnande gran ful vit svamp gammalt papper ser ut som bajs och nässlor, hallonmask och sylt. Mycket mörk sylt och dagar när man stannar inne under brasan.

att vara med andra

Alltid komplikationer att vara med andra. För det blir en till, och alla den människans strålar i rummet. Och det kan bli så att den människan också börjar färga och spegla och blir som sitt eget rum tillslut, eller blir det rummet som man är i båda två. Och man kan utplånas, eller det finns en sådan risk.

varningstriangel

Det finns de som sätter upp varnings-triangel. Ingen vet ju vad som kommer.

Och den som kommer, i mörkret, kan inte veta vad som finns därframme. Allt som syns i det gula ljuset är ju vägkanten och gruset, mil efter mil, och ett djur som rusar ut. Det är ingenting, mesta tiden. Man behöver varnas innan man kommer fram, för man vet inte vem det är, eller om någon kan vara död.

handfallen

Man faller handfallen ut i det. Sol hjälper och stjärper. Hugar vid svamparna, talar till dem. Nu är det höst förstår ni, det är därför ni lever. Och mera sol och löv. Till och med barn föds nu, på andra ställen.

Kan vi inte gå någonstans och sitta, och låta händerna sjunka ner. Eller falla. Vi kan dricka och sedan lägga oss där det är mjukt. Vi kan svartna och bli ett.

längst därinne en kärna

Längst därinne, visade det sig, fanns en kärna. Och den var hård, så som teorin också sagt. En dag om hösten hade ljuset vitnat och blivit likgiltigt, då hade skalet mognat under loppet av bara några timmar. Det hade sedan krackelerat, fallit av och blottat den lilla svarta kulan. Klumpen i halsen, jag tänkte på det uttrycket, var allt som var kvar när till och med halsen var borta.

de vita maskarna

Jag såg en civilisation av vita maskar.
Intelligenta vita maskar med en högt utvecklad teknik som sköttes telepatiskt, utan redskap, bara de små saxarna i munnen. Intuitivt gjorde de allting rätt och upplöste sedan sig själva till små genomskinliga myggor som dansade i solen, sommarkvällar vid sjöstränder. Jag anser, åtminstone ibland, att man inte kan komma längre.

trafiken och tableterna

Vi reste till ett museum där man visade oss vår historia. Från orangutangerna till häromnatten när vi älskade utan ansikten och därefter vände oss bort. Hela den utvecklingen. Trafiken, och tableterna som brände vitt i mörkret.

en helig plats

En helig plats känner man igen när man ser sådant som åldras i höstens sista sol. När solen stiger mot trädkropparna och det blir dunkel under elden och kristallerna kommer fram ur mossan, vita och röda som lyser. En doft också, av att ingen varit där förut, inte ens andats, sedan Gud gick till vila. Då får man vara där och låna tiden. Spilla sin säd och sitt blod till intet.

Så avskyvärda hemligheter och njutningar.

man är inte välkommen

Man är inte välkommen känns det av färgen, och när dörren öppnas kan det bli tråkigheter. Då kan man bli indragen. Då kan man möta någon som det är fel på, eller som man inte förstår. Men kanske som man måste förstå för att inte hela gatan ska bli sjuk.

ensam i Prag

Jag var ensam i Prag i nästan tio dagar och det kändes som vatten. Först, och efter några dagar blev det mera mättat, och varmare, men ändå var det inte jag som vanligt, utan en som bara gick där. Jag var tvungen att veta om mig själv hela tiden, ingen annan gjorde det.

en vanlig grå dag

Det är inte färdigt än. Nu ska djuren ha sin tid, sedan huset sin tid och allt som vi har ska ha. Tiden en tid och vi själva en tid. Det ser ut som en vanlig grå dag, den ligger framför oss och väntar.

våra segel

Kropparna var våra segel. En gång, och vi reste mot nya kuster. De var våra stenar och vågorna som slog emot. De var våra inneslutningar, senare. Nu hänger de oss om halsen och ber för sina liv. Nu vill de att vi ska stanna, en enda natt till.

det kapslas in

Det kapslas in mer och mer och blir som ett fågelbo i en tät gran, eller som det lilla näste *inuti* fågelboet där en ensam spindelhona senare om hösten lägger sina suddiga ägg. Och så en lång väntan på att stunden ska bli den rätta. Under tiden förenar det sig med allt som finns runtomkring, kapseln växer, den blir en värld i världen och till slut världen själv.

rummen

Medvetandet har sina rum som växer i varandra. Vad som finns där är likgiltigt. Det är bara rummen. Ingen kan gå där. Ingen kan berätta något om sig själv. Vi är alla tänkbara. Dessa rum är tomma, men ljuset ska brinna hela natten. De ska fyllas av andra rum, det ska bli en värld som ska stänga världen ute.

Ljusets Riddersvakt

Ljusets Riddersvakt

No 1

Vi gjorde vårt bästa. Ni förstår inte hur det var. Det var mörkt. Det var kallt. Det var ingen ordning. Vinden ven över slätten, och om vi gick in i skogen ven den där också. Man såg inte handen. Vi ville se handen. Därför gjorde vi så det skulle bli ljust. Vi satte fjutt på några pin- nar, ja det gjorde vi. Dom var redan döda så dom kände inget. Men vi tyckte det blev bättre.

No 2

Det var inte vårt fel. Nånting måste göras. Nånting skulle bli. Vi bestämde det. Det fanns nästan ingenting då, bara liksom ett lågt mummel inifrån skogen... ett svagt kra- sande ljud från stenarna som om dom tuggade på sig själ- va och ett slags slurpande ljud från vattnet. Så vidrigt segt och oartikulerat allting. Vi ville inte ha det så. Det passa- de inte vårt temperament!

No 3

Vi gjorde vårt bästa. Mörkret är en svår sak, det måste betonas. Ingen klarar av det. Ingen vill ha det. Det går aldrig att sälja. Allt som går att sälja har med ljus att göra, det vet varje affärsman. Mörker är det enda som inte kan säljas. Därför, när vi hade gjort ljus var allt klart till försäljning. Som genom ett trolldrag. Det allra första av vardagens många små underverk.

No 4

Det var inte vårt fel. Det var förstås en del som inte kunde förstå det som vi höll på med. Dom ville inte följa med. Dom stod på sidan och skapade osäkerhet med konstiga blickar och förstulna kommentarer. Dom som såg lessna ut försökte vi trösta och säga att dom skulle lita på oss. Men när tåget skulle gå var det ändå många som blev kvar därute i dammet med smutsiga fötter. Vi vinkade och försökte se glada ut, men det kan inte förnekas att några av oss fick en klump i halsen.

No 5

Vi gjorde så gott vi kunde. Och det var inte gratis. Det kostade. Inte pengar kanske för det fanns inga pengar då, dom gjorde vi senare, men det kostade ändå. Det kostade på. Vi fick ångest ibland när vi kände hur stort det var, och att det inte fanns någon återvändo. Att det aldrig mer skulle bli som förut.

No 6

Det var inte vårt fel. Vi gjorde det inte för vår egen skull. Vi gjorde det för er! Ni ville ha det bra, det var det vi visste. Det var det vi tänkte på. Ni ville inte leva som djur! Ni vill inte snubbla omkring i mörker. Ni vill inte äta rå fisk. Ni vill inte ha pastejformar gjorda av björnsallar. Ni vill ha det bra. Enklare kan det inte säjas.

No 7

Vi gjorde vårt bästa. Men även ödmjukheten har en gräns. När vi märkte att det fanns individer, grupper, sammanslutningar, folkmassor eller nationer som var emot oss, som missunnade oss det vi hade uppnått eller tyckte

att det var fel, då kunde vi inte bara vara snälla längre. Då måste vi försvara oss. Då måste vi döda. För ljusets skull måste vi göra det. För er skull. Och ljuset hjälpte oss, kan man säga, för med ljus kan man döda mörker. Med bara lite av det vassa vita ljuset kan man döda oformliga hopar av mörker. Det borde våra fiender ha tänkt på!

No 1

Det var inte vårt fel. Ingen anklagar igelkotten för att han vill vara en igelkott. Ingen anklagar vargen för att han vill vara en varg. Inte ens vi gör det. Men vi ville förbehålla oss rätten att vara någonting annat. Vi ville vara någonting nytt, någonting som ingen sett maken till. I korthet kan man uttrycka det så, men för den som är intresserad har vi också utarbetat en förteckning över de egenskaper som gör oss unika. Den finns i arkivet, tredje raden, fjärde hyllan uppifrån. Titeln är "Ljusets Riddersvakt".

No 2

Vi gjorde vårt bästa. Och vi fick arbeta. Först måste vi lägga upp en katalog över allt som skulle systematiseras. Sedan systematisera allt som skulle struktureras. Sedan strukturera allt som skulle specificeras, och därefter specificera vad som skulle ingå i katalogen. Det var ett stort arbete. Målet var att skapa en ny värld där allt skulle bli synligt i ett förklarad ljus, ett språk där varje ord var en liten ficklampa riktad mot sig själv.

No 3

Det var inte vårt fel. Det var inte vårt fel, men mörkret återvände. Det började med att någon upptäckte en liten fläck i ett mikroskop. Fläcken växte, den grenade sig,

sände ut små trådar. Vi kasserade genast hela provet, men dagen efter upptäckte någon en liten klump av mörker som låg och ruvade i ett hörn av sammanträdesrummet. Vi skaffade genast fram en strålkastare och lyste på den. 500 watt, 1000 watt, men den låg ihärdigt kvar. Vid 5000 watt upplöstes den äntligen och ljuset sög upp den, som när en dammsugare suger upp en tuss med ludd

No 4

Vi gjorde vårt bästa. Men nästa dag hade klumpen av mörker återkommit och nu förslog inte ens 5000 watt. Den låg kvar, sakta vaggande. När den så visade tecken på att växa och flyta ut över golvet, utrymde vi lokalen och höll ett brådskande sammanträde i ett angränsande rum. Vi riktade en strålkastare mot dörren och någon stod hela tiden på vakt. Men ovissheten om vad som pågick där inne kastade en lång skugga över vårt möte

No 5

Det var inte vårt fel. Vi tror inte att det var vårt fel. Men kanske ändå att vi hade underskattat mörkret. Vi hade underlåtit att analysera det, eftersom mörkret enligt vår övertygelse inte var något annat än frånvaron av ljus. Att det (till exempel) skulle kunna vara tvärtom hade aldrig ens föresvävat oss. Så stark var vår tro på ljuset. Vi har nu tillsatt en utredning om mörkret. Det ska bli vår största hittills. Vi vill inte att det ska bli vår sista. Men under tiden inströmmar dagligen nya rapporter om hur föremålet för vår undersökning kryper närmare. Nya fläckar upptäcks, nya tussar, nya klumpar, nya skuggor. Men vi är inte rädda. Vi grips inte av panik. Vi ska stå emot. Vi gör vårt bästa

No 6

Vi gör vårt bästa. Vi har tvingats stänga av den yttre zonen för att kunna koncentrera våra resurser på att hålla den inre absolut fri, klar och upplyst. Om vi hittar papper eller kläder som har fläckar bränner vi dom genast eller, om det har gått långt, kastar ut dom i mörkret. Personer med födelsemärken, fläckar eller i vissa fall fräknar har vi tvingats sätta i karantän tills vidare. Om ingen bättring sker måste dom avvisas. Vi ber om förståelse för dessa åtgärder.

No 7

Det var inte vårt fel. Vår värld krymper nu, men den blir i stället allt ljusare, allt vitare. Den badar i ljus. Några har problem med ögonen, men mörka glasögon är naturligtvis förbjudna. Vi rör oss långsamt, vi har alla blivit änglar. Alla vi som är kvar är änglar.

No 1

Vi gjorde vårt bästa. Det var inte vårt fel. Vår situation är förtvivlad. Utredningen visade att mörkret inte är åtskilt från ljuset. Det finns till och med inuti ljuset. I det ljusaste rum, i det ljusaste landskap finns strimmor och stråk av mörker, ett undanglidande, växande, levande mörker. Det var synd att det skulle vara så. Utredningen säger att det finns mörker till och med inuti oss själva. Vi måste nu fatta ett fruktansvärt beslut.

Naturen

Naturen

Bara en gång
blommar det upp och falnar

resten av tiden är vi inte oss själva

bara en gång är det tid att vara i varandra
och låta klockor och löv spela

djupt i jorden sin sång

*

Jag gick ut i skogen
det var en vacker dag
solen kom in
från vida skyar
och höll ett svindlande tal

genom starka virvlande löv
mossa och kantarell
ryckta hän till ett
heligt åldrande tillstånd

Jag gick ut i skogen
för att se om någon ville mig något
och när jag vandrat en dag

och stått på platser här och var
hörde jag igen
den lilla rösten säga
"hej"

Jag gick ut, jag gick
bara ut i skogen
för att det är det bästa stället
Jag gick till skogs
där vill ögonen vara

*

Försök inte vara fräck
mot naturen
Den kan ta dina öron

Den kan konstera

Naturen är vild
naturen samlar inte på kottar
naturen sover inte
naturen är ett namn
på en onämbar rörelse
naturen är
där du inte är

Inne i dig
är naturen en plats
där du inte är
Naturen gråter inte
men det finns en plats

inne i dig
där sorgen förtätas
till ett stilla vatten

*

Allt kunde inte planeras
och ingenting
kunde egentligen förutses

Vi hade vågor på sjöarna
och färger som visade oss tid
Vi hade ett under hos oss
och undret gav inte upp

Det kom ett väder av fåglar
från norr, vissa vintrar
röda singlar små kroppar i kylan
Vi hade vatten
vi hade tillgång
till en väldig förtröstan

Det fanns lockelser i allt
vi längtade dit
hela tiden
varje gång
vi klev ur bilen
tänkte vi på hur bra det var

*

Kunde vi eller
kunde vi inte

ta saken i våra händer
och låta det bli en eld
på marken
mellan träden

Kunde vi
eller kunde vi inte
höra hur skalbaggar och spindlar
bad oss att sluta
näckros och snärjmåra
grön var färgen
ljus eller mörk

ljus eller mörk
var färgen
den vite mannens ansikte lyste
med ögon mörka av saknad

regn kom in från väster

tunga droppar på asparnas blad

*

Naturen
kan fälla ut det bästa inom dig

eller om det inte går
bara ta någonting ifrån dig
och låta upplösa det
så att när du går ut
är du en dimmas vän

och en
som förgäves ska presentera sig
för hundlokorna

Nu är ditt namn borta
men hundlokorna förstår dig
bättre än någonsin

nu ska all kraft gå
till att hålla dig lugn
när solen kommer
och lägger den sista handen

Naken ska du gå dit
förstummad ska du gå hem
Bedrövad ska du gå dit
tömd och nynnande
ska du gå hem
Blommor ska följa dig till porten

*

Gräset står stilla idag
någon går och tänder ljus
Mörker kommer och släcker
snart är det hundra år sen
eller mer

Snart är det tusen
snart lever vi bland andra
här på samma plats

på andra sidan förlåtelsen
bland våra hus
brutna och försagda
och det gröna
gränsande till rött

aftonens sista färg
sorgens leende
melodin man alltid ska minnas

Friluftsliv i Strandområden

1991

Förord

Jag önskar närma mig detta med gott humör under olika rubriker. Ty det goda humöret är det enda som kan hålla människan uppe, tillsammans med hennes ängslan att allt ska gå snett. Alltså ta itu med världen efter bästa förstånd utan att rädas, utan att peta i maten. Det bör vara möjligt att förstå sakerna på helt annat sätt; genom andningens långsamma mysterium ut och in, (nästan andlöst) som när man vandrar i en tallskog i stark kyla och doften trots allt blir en övermäktig.

Man måste ta det lugnt och andas med jämna andetag trots att det nästan alltid blir för mycket av allting, eller för lite, men aldrig något lagom, för det finns ingenting sådant, och komma ihåg att man aldrig får det till påseende, och inte har möjlighet att ångra sig, helt enkelt för att man lever av det.

Det handlar inte om att samla kunskaper, åtminstone inte den sortens kunskaper som man kan äta, mera handlar det om att *göra* kunskaperna själv av en materia som alltid ser ut att vilja låna sig till vilka kunskaper, vilka system, koncept eller konglomerat som helst, vertikalt eller horisontellt.

Men det verkliga problemet är att även formlösheten är skenbar och att tillvaron

verkligen har ett glaspärlespel inbyggt
någonstans och att man då och då kan höra det
spela.

Detta händer förstås bara ibland, och
knappast för att man har förstått någonting, utan
bara för att man på något vis har lyckats härma
melodin, alltid oavsiktligt.

Vad man vet

Om kunskapsteori.

När man går på gator. En fransman sa: Jag
tänker. Och då är jag till.

Det låter bra, men tänk om han ändå lurade
sig. Det kanske inte var han. Det kunde han inte
veta. Han gick aldrig ut.

Själv går jag alltid. Ut och tittar. Jag vill
veta. Någonting eller allra helst någonting annat
och mer. Någonting Inre förstås, som ingen vet.
Likt en myrslok har jag slickat dessa gator. Och
gatorna blir renare. Och renare, men tommare.
Ibland får jag syn på någonting.

Ibland får jag syn på någonting. En boll som
en pojke har glömt. I en port eller på en gård ser
man en boll som är liten. Den blir stor när man
är nära. Då ser man sprickor också. Då undrar
man. Men vad vet man?

Vad kan man veta? Det som man känner är
kanske sant, men man kan inte säga det till
någon. Då börjar man tvivla. Då spricker det.

Och när man ser någonting förstår man inte.
Först förstår man inte. Det blir ett blankt
ögonblick. Då börjar man tvivla.

Och när man ser himlen med solen mitt på,
då blir man svarslös.

När man går på en gata. Då är halva bakom
ryggen. Då är den försvunnen.

En grek sa: Ingenting av det man ser är
verkligt. Och det som är verkligt kan man inte se.

Så sa han. Men varför kunde det inte vara
tvärtom? Det sa han inte. Sen tog han gift. Andra
fick fundera vidare.

Där blev det många sprickor.

Där sprack alltsammans.

En tysk sa: Vi går till parken och matar
duvorna! Men hans fästmö sa: Duvorna? Vilka
duvor? Hon visste ingenting om fåglar. Hon
trodde att det vita var snö. Så fel kan en människa
bland annat ha.

En meteorolog sa: Snart kommer den nya
istiden. Det kommer att bli mycket kallt!

Men en annan sa: Snart kommer en värmeboom.
All is kommer att smälta! Köp badbyxor!

Båda var utbildade vid ett institut.

Vad kan man veta? En engelsman sa: Själen
är ett vitt papper: Och där står ingenting skrivet.
Men det går bra att skriva upp. Om man går på
en gata. Och ser nånting. Då kan det bli
uppskrivet.

Men om man går på en gata. Och får se en
smörgås. Och äter upp den. Och inte mår bra.
Kan den då suddas bort? Kan det då bli blankt
igen?

Och om man går på en gata. Och ser
någonting. Som man inte vill skriva.

Och om det kommer brandbilar och
ambulanser. Och om det kommer hundar. Och

om det kommer en cirkus. Och om det kommer
flygmaskiner, försäljare, myntsamlare,
hemmafruar med barnvagnar. Och om det
kommer invalider, glädjeflickor, fönsterputsare,
dragoner till häst. Och om det kommer
blåsorkestrar, demonstranter, huliganer,
vårtbitare. Och om världen faller in genom mina
sinnens portar och ristar sitt namn!

Då kommer jag inte undan. Då blir jag rädd.
Då försvarar jag mig. Då vet jag ingenting. Då
anar jag den fruktansvärda sanningen.

Vilka dom är

Alla måste hitta på sig själva, alla människor. Ingen vet om det först, men snart kommer någon och frågar vilka dom är. Då måste dom svara. Då måste dom hitta på, annars kan dom utplåna någon annan. Ingen vill ha en avgrund.

Alla måste säga vilka dom är. Alla måste vara noga och säga noga vilka dom är, fryntlig eller intelligent, bodbiträde eller adjunkt. Uppgiftslämnare går bra, manikyrist, gärna med tillägg. Handvänlig manikyrist. Alla vill veta.

Alla måste vara tydliga. Listorna ger anvisning. Apatisk är nu tillåtet. Gärna med tillägg. Apatisk kultursekreterare. Nebulös är tveksamt, går bara i kombinationer, nebulös hundförare. Alla måste skarprita sig. Intresserad vårdnadshavare. Kataleptisk frisör, säg det högt och rakt ut. Blyg är inte bra, marken kan braka. Blyg vårdtagare.

Nöden uppfinner moden. Många vill för mycket. Kanalråd med många tillägg. Sofistikerad, högkyrklig,

akvarievän, med ytterligare tillägg. Utstofferad bordläggare mot värlös fikus. Gentlemannamässig högbröstad påfågel föredras av pudermjuk nattsköterska. Vem vill ha blek avsynare, såpahal sängvätare utan tillägg?
Här borde lag ingripa.

Adam och Eva var dom första. Gud tyckte inte om dom. När han hade slängt ut dom blev dom människor. Då var dom tvungna. Dom gick till Legoland istället. – Vilka är ni? sa man i vakten. Vi är nakna, sa Adam och Eva. Inte bra, sa man i vakten. Nakna vegetarianer, sa Eva. Inte särskilt bra, sa man.

Kolerisk sjuksköterska, sa Eva
Det är bra, sa man.
Men Adam kunde inte bestämma. Han fick se listan, men kunde inte. Då sa man:
Vi behöver tvålfager byggentreprenör, är du det?
Vet inte, sa Adam.
Säg ja, sa man.
Ja, sa han.
Kom in, sa man.
Det var dom första.

Funktion

Om allt verkligen hade en funktion
vore det lättare att förstå. Men allt
har inte en funktion, utan lider istället
av en svår oklarhet; och befinner sig
i ett suddigt mellanläge, som om
sinnevärlden
och begreppsvärlden inte kunde
älska varann längre. Som om
det pågick en neuros
som gjorde fotonerna osäkra
och ville avvända ljuset. När man
alltså ser ett föremål vet man inte
om det man verkligen ser
är den sanna avsikten eller
i själva verket den paranoida missuppfattningen.
Den onda avsikten.

Funktion är en i det sammanhanget så
luftig bisak. Den är materiens ensamhet
och dess lilla vimpel, dess försök
att nå oss, utklädd
till ett vemodigt föremål, en sockerskål
och dess smulor i motljus på bänken.

Cigaretterna

Man kan se människor smeka sina
cigaretter. Med långfingrets mjuka
insida som om de var små barn. Som om
människorna var små barn
och cigaretterna var deras små djur.
Så kommer den lilla elden
och djuren börjar brinna i ena
änden, och människorna
suger dem i sig.
Girigt, som man brukar säga. Häftigt.
Hämninglös. Utan förskoning.

De gör det för någon annans skull,
eller för någon annan saks skull.
Först den lilla smekningen. Sedan elden.
En offerlängtan, att ge bort sig själv.

Att bli ett djur och ge bort sina dagar.

Kemi

Allt i människan är kemi, där står vi idag. Inte vilken som helst kemi förstås, utan mikrokemi, nästan inte som materia längre, utan som trådar och tussar, som mycket små öar av sol inne i ett gråväder.

Förr var det bakterier eller baciller eller hormoner eller enzymer, men det har ändrat sig, det är mycket mindre nu, jag sa visst det? Det fanns kvalster också som betade i våra ögonbryn, men ingen vet om dom är kvar längre. Bakterierna var också ganska rejäla varelser, dom hade inte hår på kroppen, men nästan, ett slags borst kanske. Liksom bacillerna bestod dom av kemi, men det visste man inte på den tiden. Nu vet man att allting är mycket mindre än man någonsin trott.

Signalsubstanser har man hittat som, förutom att deras utsträckning i rummet är så obetydlig att den mäts i bråkdelar av my, dessutom bara existerar i 0,..... sekunder, alltså bara som en blink i arvmassan någonstans. En forskare som hann ta en bild en gång säger att dom är vackra men också skrämmande, bilden vill han inte visa. Man behöver inte alls slå sig på knät eller tummen för att dom ska uppstå, det räcker med att man *tror* att man ska slå sig eller läser om det i en bok. När jag skrev det här började det blinka inuti mig på många ställen.

Det har blivit en känslighet i världen efter dessa upptäckter som är oerhörd, och inuti människan vågar många inte vara längre. Det kommer vågor av kemi, våg på våg som när man rodnar, men i färger som mest är ultra åt det ena eller det andra hållet. Man ser dom inte, man bara känner att något drar igenom en, ett känslösvall som på en opera eller som när Demostenes talade till havet och havet svarade. Men på den tiden var människan ännu bara en grovhuggare, nu är allting så mycket värre.

Nu ökar känsligheten hela tiden, och känslösamheten, man kan se människor stanna upp på gatan och stå och skaka i hela kroppen, inte av köld utan av kemi, processer som snabbats upp av reklam eller mat eller nyhetsutsändningar. Det blir en ton som stiger när synapserna börjar självsvinga, den stiger till hårfästet och människan ryser och börjar klia sig. Dom som inte har sett vetenskapsprogrammen förstår inte varför, men intuitivt börjar dom undvika att förälska sig, dom sitter om kvällarna och utplånar sina minnen som när man slipar en bit trä med ett sandpapper, men kan ändå inte undvika allt, man påminns varje dag om livet.

Man kan kritisera kemin som förklaringsmodell för just detta: människor borde ha lugnats och blivit trygga som bär, men forskarnas klåfingrighet gjorde kemin till en ny själ. Förmågan att uthärda sätts på nya oanade prov. Sönnen är inte längre den tillflykt den en

gång var, för kemin lämnar aldrig kroppen och ger sig av till andra världar, den stannar kvar och äter.

Orsaken till att vi har känslor är att kemin börjar sträcka på sig som en katt inuti kroppen, slicka sina tassor och gå på jakt. Men det är våra känslor som väcker den. Det blir en kretsgång, katten blir som en puma i en för trång bur och drabbas av panik. Man vill inte tänka på fortsättningen.

Det ideala tillståndet, nu sedan vi fått kemin inom oss, vore ett liv i skönhet, där himlens ljus föll in genom våra ögon till en mycket mild fotosyntes som fick oss att växa lugnt som anemoner. Men det är långt dit.

Just nu är allt kemi, allt är joner och neutroner, flyktiga som aktier, bundna eller fria, plus ett eller minus noll, och ingen vet vad det blir men alla anar var det ska sluta. Allt är på gränsen, på gränsen till fysik, man blir ett biochips eller också rent kol och där är det slut. Antingen eller, men om man blir till kol får man vila, och idag längtar många efter det.

Mänska

Mänska kan bli
allting
och göra
allting
Gå in i alla hus
och säga
alla namn
hon har

Mänska kan flyta
i hav
gunga båt horisonter
gråta kontor tårar
göra svår kyckling
Någon titta
på fötterna
undra varför
mänska

Varför just jag?

Människorna

Människorna är fina, de kan nicka och blinka, lägga huvudet på sned med nacken och låta som fåglar ibland. De är smala upprättstående djur med ögon som är stilla på själva ytan men rör sig blixtnabbt inuti. Sådana varelser har aldrig tidigare funnits. Inte med kläder. Inte med klädnypor. Inte med tallrikar. Inte med sylt. Inte med sånt.

Människorna har ett sätt att betrakta marken ibland. De vänder sig om och betraktar marken, som för att se att den är med fortfarande, och att spåren de lämnat där verkligen leder bort. De vill inte ha sina spår efter sig hela tiden utan föredrar tanken att de alldeles nyligen befann sig på ett annat ställe och då lämnade något kvar efter sig. Det kallas minnen, det är små osynliga saker, ett slags korn, som alla människor tänker på.

Människorna har ett problem och det är att de är onödiga. Ingen behöver dem, och ändå finns de i så stort antal. Ingen kan säga hur människor ska användas, eller vem som skulle göra det. Då försöker de använda varandra. Inför sig själva skapar de nödvändighet, och skapar samhällssystem så invecklade att de kräver utbildning och människor som gör utbildningen, och gör det som nödvändigheten behöver.

Men känslan av ensamhet i detta finns mitt i alltsammans som en tunn gas. Som ingen kan ta bort. Som en slöja över ansiktet. Som en fördröjning som gör dem långsamma och lägger sig i talet så att det kan gröta. De tittar ofta bort och undrar om vädret. De kliar sig på ett speciellt mänskligt sätt, som om det var på fel ställe hela tiden. Eller rycker på axlarna. Och det är nödvändighetens pris. Man ser skillnaden när ett annat djur, en ko eller en hund, kommer fram och slickar, då översvämmar ansiktena av ursäkter.

Människorna vet sin onödighet så väl. Men det sociala tar hand om dem, det sociala nätverket av vita papper, handfängsel, kaffe och kusiner. Man spinner trådar så att ingen ska falla. Så att ingen ska möta sig själv.

Människorna har så många själar, och så många sår som gör ont. Då gömmer de sig i rum och möbler. Då ber de ingen att komma. Och ibland kommer ingen enda dit. Ibland vet ingen om det. När en tid har gått är möblerna ensamma där.

Hur människor kan gå: Med små små steg på gator kan man se hur människor trippar. Om man jämför, återigen, med djur och fåglar, t.o.m. med duvor, finns något trippande som om de tänkte på en mycket stor och strimmig katt. Om man såg det från luften. Om man själv kunde vara en fågel i termik över Nybrogatan.

Jag är människa. Alltså är jag glad att jag är människa. Jag är människa och vet att det inte kan bli bättre. Det kan inte bli bättre för det finns så mycket nu för oss som har blivit människor. Vi är glada. Jag är människa och kan allt som människor kan. Jag är glad. Jag har sår.

Jag är människa. Jag har själ. Jag är i rum och möbler. Jag tvekar om en väg. Min själ är hos mig om dagarna. Den är inte stor, den är lagom stor. Den tvekar om en väg och värker. Den kan inte fråga. Jag tror att den har porlsinshuvud. Den vet inte vart den ska gå.

Jag är människa, bland andra. Det är så bara. En saga har sagt det, en fågel med vingar såg det uppifrån. Aporna trodde inte på det. Miljoner år sedan var det. Människa, och det har en innebörd i sig, i sitt fördolda dit ljuset inte når. I skymningen vid en hållplats där jag väntar på en annan. Människa.

Att lägga en sak i mossan

Ibland när man går i en skog.
Ibland när man går i en skog böjer man sig ned. Mot marken och lägger en sak där. Man lägger den där på ett vackert ställe i mossan. Det är som en övning, att man övar sig att lämna saker i skogar och låta någon annan ta hand om dom.

Det är inte skräp man lämnar. Man lämnar en del av sig själv.

Det hade ni redan förstått. En vante är en del av en själv, men också docka eller smörgås. Andra saker kan också vara delar. Någonting som man har ägt en gång ligger på marken i skogen när man går, någonting man hade behövt som man inte kan vara utan, en del av liv eller en stor del.

Och mossa ska växa på det, och glömska ska ta det. Och skog ska växa och maskiner ska komma. Och skog ska falla, och mossa ska slitas i stycken och landet ska få exportinkomster och ingenting ska bli kvar. Om hundra år ska ny skog växa och allt ska vara borta och glömt.

Människotrygghetens tid

Människotrygghetens tid tog slut
1840 ungefär. Då kunde kropparna
inte hålla inne sina själar längre. Ett fel hade
kommit, människorna vaknade
tidigt om morgonen och såg sig om i rummet,
satte ned fötterna på de kalla flisiga trägolven och
gick fram till fönstren. Det var vackrare ute
på den tiden, man såg mest löv. Det fanns sotiga
gruvor och masugnar, men inte som idag
en svärta över alltsammans. Utanför
fönstret stod en oskyldig gryning, en nåd
om man vill, eller en påminnelse
om den gamla nåden att få vakna
och vara i den.

Det var då, 1840 om hösten,
i den vackraste tiden, som kropparna inte kunde hålla
kvar sina själar längre. Frostn var där
som en struken hand över gräset. Sjalarna
krympte och började irra. De
sökte sig in mot centrum. Där blåste vindar
på tomma gator. Där fanns tobaksaffärer
och casinon. Sjalarna sökte arbete och fick arbete,
gifte sig och fick barn, vann insteg
i förvaltningar och varuhus och byggde
hela denna värld
av osalighet. Men kropparna

närmade sig alltmer till Gud, de blommade
i höstens alla färger,
innan glömskan slutligen
hämtade dem, hem till hans väldiga
hög av löv.

Glömskan

Det man kallar glömska är bara en mycket stor tid. Den är gränslös för att den egentligen är *hela* tiden, och därför är den också alltid närvarande på ett sätt som den lilla tiden inte klarar, för den lilla tiden är en å där det flyter kottar. Men glömskan är ett hav och om man kastar en kotte i havet driver den bara ut och försvinner. Till slut sjunker den.

Glömskan är alltid här, och kan också uppsluka oss. Den kan uppsluka oss och spotta ut oss. Idag var jag i glömskan men sen kom jag tillbaka. Då hade katten fått ungar. Ibland är bara händerna där, i förströelse ovanpå duken stryker dom över en kniv medan dagen sakta grusas och faller i ett långsamt grått tumult hit in.

När vi dör ska vi falla ur tiden och vara i den stora tiden. Det är sagt så. Vi ska vandra där likt strutsar, likt strutsars avkomma, eller likt strutsars ägg, i ultrarapid med halsar vajande i ett grågrönt dis, som i en film om en öken som man ser en vanlig vit onsdag eftermiddag.

Glömskan finns också mellan människor i nästan varje ögonblink, ja bokstavligen för när människor blinkar är dom där, bakom ögonlocken pågår ett ingenting, en orgie, som dom inte kan slita sig ifrån, dom måste dit igen och igen. Men dom kämpar denna kamp var och

en för sig, så ensamma, ty att älska glömskan är en skam bland människor, vi har alla lovat att ständigt finnas tillhands, och med det menas: *ständigt*.

Nutid

Bland det svåraste av allt är nutid. Att se på och att vara i.

Svårt som att gå i affären, svårt som att klä på sig. Svårt som att se var den är, svårt som att ta på den, ta in den, laga den, äta den, ha den i magen. Skita ut den är lätt.

Nutid. Att vara i, med alltsammans, allt mulet väder, låga moln. Gråtande himlar! Nutid. Alltihop samlat här inne. Där det inte kan vara eller får plats. Där det inte på villkors vis kan hållas samman.

Nutid just nu. När jag blinkade kom den. När jag öppnade ögonen var den där men skulle just gå.

Nutid? När så mycket kommer från andra håll. Som *från ingenstans*. Som sådana här ord, hämtade ur en slags lera, en vit lera. Elektroniskt. Det bara ligger där i årtal, och blir plötsligt synligt på skärmen. Man förstår inte vad det är gjort av. Allting kommer från andra håll. Det finns där redan: hus och gator och människor. Men dom är inte i det. Dom sugs igenom det.

Nutid. Det var då. Före den här tiden som kom efter. Den som är nu, utvikt, kommer rullande, liknar en matta, rullas in igen. Allt vi gjorde då, med gräsklippare och manikyr saxar, all vår tid rullas in igen och stannar i olika lådor.

Inte lådor, det bara förs bort.

Det är tid som är stilla.
Och allt som rör sig, lever utan tid.
Och allt som lever, rör sig utan tid.
Och tid är död.

Friluftsliv i strandområden

En konstig sorts friluftsliv är när man går i konstiga mörka strandområden med alar i november eller januari om det är snöfattigt. Då har man på sig stövlar och en matsäck med rester av mat, till exempel lasagne som man tar fram och äter om man hittar någonting att sitta på, ibland får man stå.

Fåglarna är borta eller har kommit bort på annat sätt och hörs inte, men man kan hitta en ruttan brygga från den tiden. Trä är äckligt ibland om det är mycket blött, då kan man inte lita på det, då är det som svamp, och luktar. Man tar fram kompass ibland men det går bara att gå åt ena hållet fram och åt andra tillbaka. Allting känns konstigt och meningslöst och man andas så småningom mycket tungt.

Varför gör man det här? Det går inte att se det som har växt på marken för det har dött på hösten, och träden ligger lågt med sina liv så att man nästan känner hur det liv man har själv sugts ut. Det är ingen som vill ha det, det är inte som vampyrer, bara att allting vill neutralisera sig och bli likadant överallt.

Då börjar man härma olika sorters mossor, och det går en liten stund. Man tänker på cyklar, olika märken, och på att solen har en ganska svag ställning tydligen.

Sådana här strandområden har en förmåga att göra en isolerad och svag, ungefär som när man är sjuk. Händerna ser klena och vita ut i den dåliga belysningen (som förresten liknar mörker) och fingrarna liknar rötter som längtar efter någonstans att gräva ner sig.

Man möter nästan ingen i strandområden av det här slaget, man får hålla till godo med sina egna minnen av den tiden när man var med i klubbar. Men det är synd att inte fler hittar hit, det finns gott om plats egentligen. Många fler skulle kunna irra omkring här utan mål, och det skulle kunna bli en nationalsport. Men människor dras en gång för alla till varann, och då är det säkrare att stanna hemma framför tv:n. Bara några få dras till det som är smalt och exklusivt.

Varför vill man då gå i konstiga strandområden? Kanske för att man hoppas hitta någonting som man tappade för länge sen, en musik som inte syns och inte hörs men som man ändå på sätt och vis dör av. Alstammarna svartnar i skymningen och man snubblar och famlar vidare. Vinden för med sig äckliga dofter av tvål och billiga avloppslösningar. Finns det någon gräns för hur konstigt ett friluftsliv kan bli? Nu kommer stjärnorna, nu får jag sova.

Gå inte ut

Problemet med vår tid. Man har sagt: det finns ingen utväg. Men jag säger: det finns för många utvägar. Allt som erbjuds är vägar ut, men ingen väg in.

Man säger också: alla utvägar är redan förbrukade. Men jag säger: Försök då att hitta en väg in. För vägen in kan inte förbrukas. Så snart man kommit in är man där. Då har man det omkring sig. Då får man sitta vid elden.

Men när en utväg har prövats och man väl har kommit ut, vill man strax in igen, för därute finns ingenting annat än frånvaron och den kalla rymden. Därav denna bitterhet, och denna besvikelse på utvägar.

Jag säger alltså: Gå inte ut. Gå istället in. Och om huset börjar skaka, sitt kvar.

Sitt kvar med ett vackert leende.

Varifrån?

Jag vet att många undrar varifrån det kommer om det är inifrån eller utifrån, och om det kan ta slut. Då tror jag att det måste vara utifrån. Det ser man på händerna, hur dom hålls utsträckta och ska ta emot det. Hela varelsen är vänd åt det hållet med ansikte och allt.

Inåt finns ju ingenting vänt, bara baksidan. Man väntar sig ingenting från det hållet, därför finns inget ansikte där. Man kan skratta där, men det skrattet kommer ut genom munnen och vill möta det som kommer utifrån, och hälsa, och ta det tillbaka in.

En del säger att man sträcker ut händerna och att man skrattar för att ge bort saker som man har, men det tror inte jag. Jag tror att man bara vill ha och ha, hela tiden vill man ha mer. Jag tror inte att man har någonting.

Då undrar dom om det kan ta slut.

Då svarar jag att det kan det inte. Det kan det iallafall inte. Det räcker livet ut.

När vi dör

När vi dör kommer vi inte att bli änglar och sitta på moln. Ingen tror på det längre, och det blir inte heller så. Vi kommer att komma till ett annat land som kommer att likna Västergötland som det såg ut på femtiotalet ungefär. Det kommer att finnas handelsbodas där vi kan handla sill och strumpor, och medan vi gör det kommer vi att kunna tala med varann om allt som hänt oss. Alla kommer att ha ett helt liv bakom sig, och ha mycket att berätta.

– Livet, kommer vi att säga till varandra, var intressant och innehållsrikt för en så pass kort tid, men man förstår att det inte kunde vara för evigt. Därtill var livet alldeles för upphetsat.

– Att det var så upphetsat, säger vi sedan till varandra, berodde naturligtvis på att man kände att det var ont om tid. Det kan man inte anklaga livet för. Man visste ju att det bara var en tidsfråga innan det skulle ta slut, och man ville ju därför få ut så mycket som möjligt. Då var det naturligt att det blev ganska upphetsat.

– Jag för min del hade ganska tråkigt, kanske någon säger då. Tråkigt, även om det var på ett upphetsat sätt. Jag var direktör för en bilfirma och satt mest och tittade ut genom fönstret. Märket jag sålde var Skoda, men nästan ingen ville ha den. Och det förstår jag för dom risade ihop på några år. Jag vet inte varför jag satt där.

– Skoda, det var intressant, säger någon. Jag hade en sån en gång. Värdelösa stötdämpare men jag trivdes ändå skapligt med den. Sen sålde jag den och min fru och jag

köpte en Saab, mest för att jag tyckte om ljudet. Men sen blev jag av med körkortet, idiotiskt nog.

– Jag hade aldrig någon bil. Vet inte varför det aldrig blev av... men jag tror att det var för cykeln. Jag var så fäst vid den och hade liksom inte hjärta att bara ställa den ifrån mig i källaren. Jag var alltid så trofast och lät saker bli vid det gamla. Man kan tycka att det är en fin egen-skap, men såhär efteråt känns det dumt att inte ha fått prova på det ena eller det andra. Tuggummi till exempel var jag ju egentligen nyfiken på, men det blev liksom inte av ändå...

– Var inte ledsen för det. Självt provade jag på allt. Inklusivt några sociala experiment eller vad man ska kalla det, bigami är kanske ett bättre ord. Min erfarenhet är att sådant som i förstone verkar nytt och intressant ofta visar sig orsaka besvikelse och leda. Man blir så snabbt van och blasé. Vid ett tillfälle ägde jag sju bilar samtidigt – hann helt enkelt inte sälja lika fort som jag köpte – och dessutom en minitraktor för gräsmattan, men jag kan inte erinra mig att jag var ens i närheten av någon verklig lyckokänsla. En gång, däremot, när jag föll på gatan och näsan sprang i blod, kom det över mig som en rysning av lycka, en mycket speciell upplevelse, vilken i sin tur gjorde att jag med spänning såg fram emot själva döden. Men där fick jag fikon, som farbror Zacharias brukade säga, för den drog alldeles för snabbt förbi.

– Jag minns nästan ingenting av mitt liv, bara att jag hade en väldigt fin katt en gång, och att jag tyckte om plättar, men det gör väl alla människor. Det kan väl inte ha varit dåligt iallafall för då skulle man ha kommit ihåg bättre.

– Ja tänk va tokigt det kan bli med livet fast å andra sidan intressant. Och man kände sig ofta hemma i det, om det inte låter dumt.

När vi är döda kommer vi till ett land som liknar femtiotalets Västergötland och vi kommer att ha all tid i världen att prata om sådana saker. Allt kommer att vara lika intressant och vi kommer att bli stående i timmar utanför handelsboden. Då kommer vi att kunna skratta åt livet som var så litet och kort.

– Det liknade mest ett barnkalas, kommer vi att säga. Och saften spillde vi ut på duken.

Och så skrattar vi. Förnumstigt, men inte alls hånfullt.

När natten kommer drar vi oss in under träden. Där står vi och sover, förvedade och förvildade, utspridda i glömskan.

I husen larmar de levande.

Min riktiga Mamma

Min riktiga Mamma visste inte att jag föddes. Hon serverade på ett hotell, långt långt bort i en främmande stad. När jag skulle födas bar hon in en kyckling till en herre som satt ensam i matsalen vid ett bord med vit duk. Hon lade upp en portion på hans tallrik och log vänligt, så serverade hon vinet. Han log frånvarande och sa tack, så tittade han på kycklingen och kände att han inte var hungrig, smuttade istället på vinet och såg ut genom fönstret. Det fanns nästan ingenting alls därute heller, himlen var dessutom mulen. Min riktiga Mamma stod sedan sysslolös vid dörren till köket och såg på den ensamme herrn. Och på kycklingen, och hon tyckte att den påminde henne om något. Just då föddes jag, hundra mil därifrån. Man bar in mig i ett rum och lade mig på ett bord. Där låg jag länge. Ingenting hände. Jag kände hur någon iakttog mig, kanske inte med avsmak, utan bara förstrött, likgiltigt. Just då bar min riktiga Mamma ut kycklingen som den ensamme herrn ratat. Det var hundra mil bort i en främmande stad, och hon visste inte att nu var hennes ende son född.

Så kom jag till världen och blev föda åt hundarna.

Stenen var jag

Jag ville bli något annat.
Kanske skaffa mig en pilbåge, eller tälja nånting med kniven.
Ville inte leva om det skulle bli mer sockerkaka. Ville inte
ha skjortan med blåa ränder. Gick ut i trädgården och sparkade
med foten. Hoppades att jag skulle skära mig och att det skulle
komma blod. Tog och plögade ett blad. Undrade om allt kunde
bli svart. Undrade om korv och potatis kunde få barn, och om
dom skulle bli lika brända. Höll handen för solen tills den dog.
Ville gräva ett hål och lägga en sten. Och stenen var jag.
Och där skulle den växa.
Och stenen var jag, och den växte till en man.

När jag flyttade

Varje gång jag flyttade in någonstans gjorde jag lika
Först ställde jag in byrån och alla sakerna som hörde till den.
Sen ställde jag in bordet och alla saker som skulle vara på.
Sen ställde jag dit sängen och allting som skulle vara på.
Sen stod jag och tittade efter att det stämde.
Sen bar jag in mattorna och sen hängde jag upp tavlorna
och sen var det klart. Och då gick jag och sket eller grät.
Och sen gick jag och såg om jag kände igen mig. Och det
gjorde jag.

Ingen äter snabbare än jag

Ingen äter snabbare än jag.
Och ingen slår så många flugor.
Jag gör två och sju på en tallrik köttbullar, och noll femtio blankt på efterrätten, vilken som helst utom maränger.
En gång gjorde jag en och tjugotvå på korv och mos, men dom sa att det inte gilldes eftersom jag var hungrig. Men då gjorde jag om det på en och fjorton, och då blev dom tysta. Sen slog jag nästan trettio flugor, och nästan säger jag bara för att det var lite svårt att räkna dom efteråt.
Mitt bästa rekord är noll och trettiofyra på vårrulle med bearnäs, och fyrtiofem flugor.

Mina bästa inälvor

Mina bästa inälvor är hjärta och lever.

Lever för sin färg, blå och brun på samma gång, och rött inuti blått. Jag kan inga namn på färger. Samma färg som outslagna knoppar av björk om våren, det är lever. Samma färg som vissa svampar. Lever är slät och blank, lever har flikar, men bara ett par stycken. Den rör sig nästan inte. Den välver sig sakta. Jag går alltid dit. Att se lever äta.

Lever hör hemma i geologin, hör inte skriken. Lever äter inte, det sipprar bara igenom och faller ut som dagg. Jag vet att lever ska överleva mig. En sten, så gammal att den mjuknat. Jag gömmer mitt liv där när hjärta hetsar, när lungor häver sig alltför våldsamt och mjälte brinner. Då vilar jag i lever som i en stilla sjö.

Inför hjärta förvandlas jag till åskådare. Jag är hjärtas supporter, men jag vet att jag aldrig kommer att få autografen. Hjärta hör till den yppersta eliten, hon ser inte åt mig. Hjärta dansar, och linan är så smal. En ensam strålkastare lyser på henne, jag står andlös och ser henne röra sig med övermänsklig precision och koncentration, ensam med sin konst. Ibland vill jag be henne sluta, det är för nerverna, som också är smala, och hotar att brista. Jag vill hjälpa, men hon undanber sig. Och ändå dansar hon för mig. Hon dansar för mig, men med bortvänt ansikte.

Njurar stirrar förebrående ur mörkret
Tarmar rör sig oroligt

Lungor häver sig
Mjälte brinner
Strupar sväljer och sväljer

Aska och honung

Aska och honung var mina tal, mina nämnare och täljare.
Jag rörde i aska och jag petade i honung. Alltid
stod jag där.
Jag provade någon gång olja, ibland gick jag till grus,
men alltid blev det aska och honung.
Svart och kall var aska. Gul och varm var honung.
Utom sig var aska, och därför gick jag dit, gång på gång,
och aska ledde mig bort.
I honung kunde jag inte stanna, inte ens fastna.
Jag gick oftast en annan väg.
Längtan stod till honung och därför gick jag till aska. Jag bad
om beskydd. Jag rörde i aska, jag ritade aska full.
Jag kände aska som det som var kvar av mig.
Mycket blåste bort, men allt som föll ned påminde mig om
vad jag kunde ha varit, och därvid blivit.
Så blev aska allt, och honung en gul klick.
Jag lade honung på smörgåsen, jag åt utan att svälja.
Jag vågade inte smaka. Jag slöt ögonen för solen.
Alltmedan aska glödde i sängen.

Blondies hjärta

I min barndom fanns inga grisar. Men när jag blev en vuxen man födde jag upp en gris, och jag gav henne namnet Blondie. Jag hade henne i en liten hage hela sommaren, där snodde hon omkring. Jag minns klara höstdagar när jag höll till ute på gårdsplanen och kokade potatis i murpannan, medan Blondie grumtade så förtroendefullt från sin hage. Klara dagar med kyla i luften och rallarrosens sista frön drivande i den svaga vinden från sjön.

Det blev oktober. Min granne kom och tittade på Blondie. – Stor gris, sa han. Nu är det dags att slakta.

Och jag visste ju att det är det man gör med grisar. Han tog fram sin pistol och sköt henne, och jag såg hennes själ flyga bort mellan björkarna. Vi styckade kroppen och lade bitarna i plastpåsar i frysboxen.

Mina barn tog avstånd från denna hantering. På Allhelgonadagen ställde dom ett ljus på frysboxen.

Jag kände ett sting av vemod där jag satt vid min kotlett.

Det blev vinter och jag skulle resa bort på arbete. Jag hade lånat en lägenhet av en släkting. Innan jag for packade jag ner några frusna paket ur frysboxen.

Efter första dagens arbete i den främmande staden gick jag till lägenheten. Jag hade då redan börjat längta hem.

Ur skafferiet tog jag fram ett av de frusna paketen, som nu hade tinat. Jag var glad att jag hade mat hemifrån.

Jag tömde paketets innehåll på en tallrik. Jag såg på tallriken en gång till, och jag kände tårarna komma.

Det var Blondies hjärta som låg där.

Äta eller ätas, tänkte jag på försök, men ingen tröst kom till mig.

Blondie, här sitter jag med ditt hjärta på en tallrik, tänkte jag, men den rätta stämningen ville inte infinna sig.

Jag satt där länge. Min hunger kom och gick.

Skulle jag äta Blondies hjärta? Eller skulle jag kasta det bland soporna?

När jag köpte snöre

En gång när det skulle bli krig och jag skulle köpa snöre. Då gick jag till affären. Goddag, sa han i affären. Goddag sa jag, jag skulle be att få titta på ett snöre. Ska det vara långt? sa han. Rätt så långt, sa jag, eller jag vet inte. Ska det vara hampa eller bast? sa han. Hampa tror jag, sa jag. Förresten, jag tar bast.

Papperssnöre, det finns också, sa han. Då tar jag det, sa jag, men inte så långt. Vänta ska jag hämta på lagret, sa han. Nej då tar jag hellre bast, sa jag. Ska du knyta om nånting särskilt? sa han. Paket, sa jag då. Och kanske påsar. Hänga upp tavlor kanske? sa han. Det tror jag inte, sa jag. Ska vi ta fem meter bast då? sa han. Nej inte än, sa jag. Vi har buntar om hundra, sa han. Blir inte det trassligt? sa jag. Det reder upp sig, skrattade han. Jag vill ha ett mjukt, sa jag, som inte skär in. Det för vi inte, sa han. Ett som inte skär in så mycket då? sa jag. Ska vi ta fem meter vanligt? sa han. Jag vet inte, sa jag. Det är ett fint snöre, sa han. Vad kan man ha det till? sa jag. Det är allround, sa han. Ska vi säga tio? Kanske vore bra... sa jag. Femton för två och sjutti? sa han. Jag tar femti, sa jag. Då tar vi femti, sa han. Kanske lite till, sa jag. Om jag får det för nio. Kunden har alltid rätt, sa han. Då kom äntligen kriget.

Kvinnan i mitt liv

Min Far var alltid så oerhört obefintlig. Kanske att han var på en mycket lång resa, eller att han var bigamist och hade en fru i himlen också. Han var obeställbar. Men en kväll kom Mor in med ett litet paket till mig från Far. Hon ville knappt ta i det själv, eftersom hon hatade honom så intensivt, hon bara släppte ner det på min säng och gick. Det var Syster som kom på det viset, inslagen i gammalt presentpapper från någon obskyr souvenirbutik i mellersta östern. Det ankom nu på mig att föda henne.

I allt var hon en kopia av Mor, utom att hon var naken, hade spetsiga små tänder och var otroligt mycket mindre. När jag skulle lägga in henne i bokhyllan för natten såg hon på mig och sa: – Gonatt lille Far. När jag försökte förklara för henne att jag inte var Far utan Bror, och att Far var försvunnen sedan länge, upprepade hon bara sina ord: – Gonatt lille Far. Jag släckte lampan och kröp till sängs, men jag sov oroligt. Flera gånger måste jag stiga upp för att kontrollera att Syster fanns kvar, att hon andades, men samtidigt att hon var väl inslagen. Jag satte dit några extra tejpbitar.

Det gick en tid. Syster var mycket lättskött. Jag såg henne aldrig äta maten som jag ställde fram. Hennes ögon hade bara två lägen: slutna eller vidöppna och genomträngande. Hon växte inte, jag märkte bara någon gång när jag snuddade vid henne att hon hade blivit mjukare. Tänderna var alltid vita.

En dag försvann även Mor under mystiska omständigheter. Nu var det bara Syster och jag i den stora lägen-

heten. Vi levde vidare som förut, men Syster upphörde nästan helt med att blunda. Det hände att jag bad henne om det, för jag hade svårt att uthärda blicken, men hon log och svarade ingenting. Bara när jag skulle lägga mig och slog in henne i det allt trasigare omslagspapperet, så hon sitt Gonatt Far, och jag orkade inte längre säja emot.

Så en natt när jag nästan hade somnat, hörde jag papperet prassla, och små steg över golvet. Syster kröp upp i min säng. Hon lade sig på min arm, och nu kände jag hur mjuk hon hade blivit. Hennes mun andades mot min hals, men dom små tänderna bara rispade helt lätt i skinnet.

Jag visste inte vad jag skulle göra. Jag försökte med en broderlig omfamning, men det var svårt, hon var ju så liten. Några svettddroppar bröt fram på min panna.

– Lilla Syster... mumlade jag otydligt. Men hon avbröt mig.

– Jag är inte Syster.

Jag visste inte vad jag skulle säja. Jag sa:

– Vem är du då? Är du min lilla Flicka? Eller är det du Mor som har kommit tillbaka?

Då skrattade hon för första gången sitt klingande lilla vackra skratt. Och hon svarade lugnt, med sin nästan löjligt spåda röst:

– Det finns bara en kvinna i ditt liv. Och den kvinnan har inget namn.

Min Älskade

Jag hade en tid sällskap av en kvinna, eller flicka, som en del föredrar att säja. Hon hade ljust hår och blå ögon och ett behagligt sätt på alla vis. Jag kallade henne Min Älskade, ett namn som jag hittat i en tidning. Men snart kändes det långt att säja och jag förkortade det till bara Min, som sedan i sin tur blev Mimmi. Det var så lätt att ropa. "Kom Mimmi vi ska promenera", eller "Mimmi, kom så tar vi en promenad!". Det senare var allra lättast. Och hon följde snällt med. Det var inget fel på hennes hörsel tror jag, det var bara det att hon aldrig sa nånting. Efter en kort tid ändrade jag namnet till Marie-Louise. "Vi ska ut och gå nu, Marie-Louise", sa jag, men hon bara log som ingenting och följde med. Vi gick ett varv runt kvarteret. När vi kom in igen sa jag på skoj: "Lilla Märta nu tar vi en promenad." Hon log rart och gick mot dörren igen, och det blev ännu ett varv runt kvarteret.

Jag kände mig konstig. Jag skrek:

"Magdalotta, kom så går vi!"

"Mirabile dictu, vi drar iväg!"

"Milda Makaroner, vad är det som pågår?"

Och för varje gång blev det ett nytt varv runt kvarteret. Efter det sjunde stannade vi innanför dörren. Jag var svettig och andades tungt, men hon stod där lika oberörd som alltid, lik en ljus blomma, en sådan man ser i gräset. Jag kände att jag höll på att förlora henne. Jag sa: "Min älskade, stanna här" Och jag gick mot dörren. Och hon stod kvar. Och jag sprang och jag sprang och jag sprang.

Och in igen!

Hela tiden gick jag från ett liv till ett annat.

Jag öppnade dörren och log inåt rummet, jag såg hur en mycket liten storm virvlade upp papper på bordet, sen var jag ute ur det. Jag kunde ta farväl mitt på gatan ibland. – Herr Skyltdocka, Fru Glasskiosk, ja så adjö då, och jag såg hur dom stirrade blekt efter mig. Ofta blev jag själv förvånad.

Jag kunde se det på färgerna. Plötsligt kunde allt gå ned i rött eller ockra, en svag blå ton kunde komma över landskapet, en skugga av blått, och jag blev hastigt så lätt om foten. Mitt i ett samtal med min granne kunde jag se hur hans ansikte som så innerligt liknade mitt eget, fick små fläckar och stänk av sol. Då tryckte jag hans hand och vips var jag försvunnen. Det kunde räcka med en fluga, en liten fågel i örat, ett ord, en hund som nös i våningen ovanför. – Ursäkta, jag är strax tillbaka, sa jag, och jag kände hur jag rodnade. Sen gick jag ut, och en stund senare bar man ut kroppen.

Jag gick från ett liv till ett annat i samma liv, och i hisspeglarna blev det långa rader av mig, där Döden osynlig stod emellan var och en av oss och höll våra händer. Vi fick vila, ta en cigarett, se stjärnorna glida i tysta stim några varv runt piskbalkongen. Så hördes den lilla klockan.

En dunk i ryggen, hissen ner – och in igen!

Hur kunde Gud låta det bli sommar?

Kära du

Jag skriver till dig från groddammen, från skjulet under pilen, från hålet under lusthuset, från en grop att det är sommar. Jag mår bra. Lite ont i benet
Vi mår alla bra, hackar oss fram genom det
Det är sommar. Vi dödar huggormarna utan att se dom i ögonen.

Tungorna tar vi och torkar till små nålar som genast går av. Min mor säger att gäddben är bättre om man vill stickas, men man bör aldrig ta dom i sin mun
Slakten är här. Allting är sig likt. Allting är sig inte likt, men förändras hela tiden på samma sätt. Vi är här och när maten är uppäten kommer natten, och då får vi sova

Så har det alltid varit, men i år är det särskilt många mostrar. Dom liknar främmande nasala fåglar under de mörka träden. Vi ropar till dom, men dom svarar inte. Morbröderna vill att dom ska komma in till kvällen för det ser så kusligt ut när dom vandrar i mörkret. Dessutom vill morbröderna ha dom hos sig om natten

I sommar ska allting gå i vitt. Möbeln förstås, men också barnen, blommorna, träden, trädgården och huset. Det är inte så att vi måste måla allting, det blir ändå mer och mer vitt, och känslan att vara här blir mer och mer vit. Mina tre systrar ser ut som liljor. Först ville dom inte, men Far sa åt dom med sin tunga röst, och då måste dom

Jag vet inte om dom ser ut som liljor, men dom är mycket bleka och har slutat andas. Jag ville också bli som dom, men mig har Far förbjudit.

Min kusin har fått fel på ett snöre. Han står bakom gungan och rycker i det. Ibland slutar han och står bara och ser på det. Ganska kort snöre och ibland tror vi att han gråter. Vi tror att han vill ha någonting av det, men vi tror att snöret inte vill ge honom det, och ibland tror vi att han är en mungo.

Min andra kusin däremot, förvånar alla med att gå till sjöss varje kväll. Han tar farväl, går till stranden, kapar trossarna och ror bort. Det finns en ö därute, och där klär han av sig. Sen vet vi inget mer förrän nästa morgon, att han äter filbunke. Kära du, det är sommar. Någon har sagt att naturen är ofantligt rik. Inte för att den håller en massa guld och ädla stenar gömda, och inte för att den har råd att hålla oss levande med mat och pengar, utan bara för att den är så svindlande rik. Jag försöker sköta om mitt grönsaksland, framgången växlar med små fula nederlag. Jag har förstått att en gurka inte har nio liv. Jag sköter också hönsen. I natt sov jag hos bina, men mot morgonen bad dom mig gå. Och jag gick. Vi tyckte alla att det var pinsamt, men jag gick. I huset var ingen vaken, men jag såg min mors gardiner andas häftigt.

Kära du, farbror spelar piano, samma melodi som när vi var små kattungar och slickade varann rena varje natt i kökssoffan, minns du? Den börjar i ett stort mörker och slutar i en vit eld. Nu skriver jag till dig

för jag tror att du aldrig mer ska komma hit eller till något annat ställe där jag är. Ändå ser jag dig ibland stå vid min säng och skratta som om du vore död. Minns du rosenbusken vid grinden? Den finns inte kvar längre.

Vi har problem med journalisterna och med utslag och svalorna plågar oss med sina skrin, men vi grälar inte. Vi äter frukost, lunch, middag och supé, och vi dricker mycket te, men nästan aldrig höjs en röst. Bara någon gång under seanserna kan ett skrik höras från det inre. Sen kommer grälet smygande, stilla som ett regn om våren. Nu går vi in i röt månaden utan att förvånas, ja nästan utan allting. Djur äter våra kläder medan vi badar. Och under natten mörknar krocketklotet på undersidan. Det är tiden, och sorlet bland växterna ökar, allting förtätas, det bildas moln, klubbiga saker faller på bordet i bersån. Det är tiden sniglarna lämnar ränder på överkastet. Vi går in i det som suddiga pilgrimer, utan hopp att någonsin kunna beskriva det. Snart ska det förresten förinta oss och vi ska försvinna för att återuppstå i någon annan form vid ett senare tillfälle. Kära du, hur kunde det bli så här? Hur kunde Gud någonsin låta det bli sommar?

Hur man dödar en hund

Min morbror lärde mig sedan hur man dödar en hund: Man glömmet bort den. Man låter den sova. Man tittar inte åt den. Då vänjer den sig vid att inte leva och börjar dö automatiskt. När man sen ska döda den finns det nästan inget liv att ta. Och på samma sätt kan man göra med sig själv.

Enda jag kommer att minnas

Enda jag kommer att minnas från mitt liv blir bussresan mellan Nora och Lindesberg. Den kostade sju kronor då, men nu är den nog dyrare. När vi for förbi kiosken var det en i blå jacka som vinkade, men inte åt mig tror jag. Men han liknade en på mitt jobb. Sen körde vi förbi en fabrik där dom hade gjort fjädrar. Det satt några tanter och pratade, annars var det mest snö. Jag skulle dit och köpa en sak. När dom gick av kände jag att en av tanterna luktade ganska gott. Men affären var stängd när jag kom fram. Sen minns jag inget mer. Det blir det enda som är kvar om tusen år.

Var var du hela tiden?

Var var du hela tiden? Vet bara att jag såg dig en gång under alla år. Det var i den stora folkmassan på Regementets dag.

Tänk om vi någon gång i ungdomen hade promenerat i samma skog en midsommarafton och träffats på stigen. Eller om vi hade tagit jobb på samma mejeri och haft vita kläder. Då kunde vi ha lett våra cyklar hem.

Var var du när jag levde ensam under snön? Var var du under hela den tid när det bara var jag? Jag ensam, både ut och in. Bara jag ensam, för min ekorre dog. Jag och jag och jag.

Jag vet att du har älskat en maskinist, jag vet att du har rört dig bland människor. Jag vet att många har sett upp till dig. Jag vet att ingen har undgått att röras av dig. Men varför visade du dig aldrig för mig? Jag hade blivit överväldigad av ett livstecken.

Det var inte för att jag är svag. Det var inte för att jag har svårt för att laga mat eller klä mig. Det var inte heller för att jag vill ha någon att prata med. Det var för något annat.

Sista tiden brann min mage dag och natt. Huset dånade av dova slag, hissen rörde sig oroligt. Det kändes som om

jag skulle börja föda. När jag till slut somnade in hörde jag dina andetag i mörkret, så tysta att allting tystnade. Då visste jag att jag skulle få se dig när vi kom ut ur tunneln.

Mina sista barn

Jag blev gammal innan jag lärde mig älska. Och då kom Eva, min kvinna, som nu hade blivit gumma. När vi hade levt tillsammans en tid sa hon att vi skulle ha barn.

– Är vi inte för gamla för att ha barn? sa jag. Tänk om vi inte kan sköta om dom.

Men hon skrattade.

– Var inte rädd Far, sa hon. Det är naturligt med barn, lika naturligt som att älska.

Och så kom barnen, våra kärleksäpplen, vi kallade dom Cox och Pomona. Dom fick bo bland fruktträden i trädgården. Det var vår när dom kom och träden var översållade av vita blommor. Hela sommaren rullade dom runt där ute, jag kunde aldrig se mig mätt. Om hösten kom dom in ibland med röda kinder. Jag sa till mina barn:

– Akta er för frosten, ni är ju det käraste jag har.

Men dom skrattade och sa:

– Var inte rädd Far. Det är naturligt med frost, och det är så vackert att se.

Och så kom frosten på allvar, och det blev vinter också. Jag såg barnen stå som svarta silhuetter mot vinterhimlen, med snö från topp till tå. Fåglar åt ur deras händer. Det blev tidigt mörkt. Sen kom mera snö, och en tid med sträng kyla. Det liv som fanns därute visade sig nu bara som små upphöjningar i det stora vita täcket.

– Var är barnen? sa jag till gumman vid min sida. Jag kan inte längre se dom.

– Var inte rädd Far, sa hon. Det är väl naturligt ändå att dom vill vila sig och sova?

Men när våren kom fanns det ingenting där, bara fallfrukten bland pingstliljorna. Jag grät bittert.

– Nu är mina barn borta, sa jag, och dom var det käraste jag hade.

– Var inte rädd, sa hon som var gumman i mitt liv. Allt detta är naturligt. Våra barn har vi bara till låns för en kort tid.

– Men då måste vi väl göra fler?

– Nej Far. För nu är vi gamla och knotiga och vi blommor inte mer. Detta var dom allra sista. Du skulle ha lärt dig att älska långt tidigare. Var glad för vad du har fått, och böj dig för ditt öde.

Lyckliga Stjärna

Jag tackar Lyckliga Stjärna
för att det går att leva. Lång tid
gick jag med klump i halsen. Men det gick över
Då var det Lyckliga Stjärna. Och om man snubblar
och inte slår sig. Eller klarar sig i trafik. Och om
man sitter och grinar. Då hör man ett litet skratt.

Det är ofta ganska mörkt. Men Lyckliga Stjärna gör
så att det blir en liten ljus prick
Lyckliga Stjärna tar inget betalt för det!

Det är Lyckliga Stjärna som vill dom bra sakerna
Lyckliga Stjärna kan inte hjälpa
att det blir fel ibland. Men det blir alltid
lite rätt också.

Jag gick med min Vän och solen sken. Jag sa:
Vänta, jag har en sak i skon. Då var det Lyckliga Stjärna
som var där!
Ett litet korn bara. En liten blink. Då gick det
bra. Och tanken svindlar
vad Lyckliga Stjärna kan ställa till med!

Katarakterna

1984

En bortglömd känsla

Jordgubbar och varm korb
västlig vind och en kall pilsner
alla hjul snurrar på alla sidor
hårt bröd med smör
och kaffe efteråt
"Jag ska säga dej direkt här på filten
att myrorna är också Guds skapade natur
och en disig dag som idag
kan solen nästan bli som en vän
Vi ska älska varann
på samma sätt som djuren som står
på karusellerna, sida vid sida
och med just det här sorlet
som av tusen lyckliga guldfiskar,
förstår du vad jag menar,
runt omkring oss, jag vill
att vi alltid ska ha det så..."

Jag vill att hon ska heta Ylva
och sticka på en kofta medan hon säger det.
Jag vill göra denna scen för att återskapa
en bortglömd känsla av tillit.

Drömmen om Olofshill

Olofshill är en så liten plats där gräset böjer sig in och ett tåg går. Bakom fördragna gardiner på första våningen kan ingen se dom sitta, eller om dom lägger sig. Det finns tid därute till allt utom skrika och slita i varandras kläder. En kvarn mal säden, och när den är malen kommer någon och hämtar den i en mycket liten bil och för den en bit bort till en plats där den blir någonting som alla har väntat sig. I Olofshill är livet dels hemligt, men också så som ekorrar kan känna sig. Ingen har bestämt att det ska vara så, men när det blir fel vet alla vad det är.

När det kommer en främling visar man honom hans rum och ger honom böcker och tidskrifter att förströ sig med, men om han vill ta en promenad, eller ber att få se rådhuset eller eventuellt göra ett besök hos frisören, svarar man undvikande eller skyller på det annalkande oväldret att tyvärr, det är nog omöjligt, kanske i morgon. Ingen vill tro honom när han säger att han längtat hela sitt liv att få komma till Olofshill, att Olofshill funnits i hans tankar ända sedan han som liten pojke lärde sig att drömma sig bort. Det skulle ha varit en svår tid om inte Olofshill hade funnits. Då skrattar dom generat utan att tänka på att utan Olofshill skulle dom alla vara som vilka gräshoppor som helst.

Lägenheterna

Hur någon älskar någon annan
på faktureringen
men aldrig kan hålla sig ren om händerna
Hur någon på faktureringen väntar
och snart inte kan vänta längre
Hur någon (den tredje)
jagar en blå hök och ber till Gud
att han aldrig ska få se den
Hur någon köper en råsaftpress
och sedan glömmer den i ett skåp i tre år
Hur någon skriver ett brev och går mot posten i snöyra
blek men glad och hur brevet kommer fram
men hur mottagaren tagit fel på albyl och sömntabletter
och inte kan läsa det som står mellan raderna
att han älskar henne
Hur någon (ett barn) sjunger för sig själv
och diskar sin dockas servis
och någon annan (dockan) väntar så förtroendefullt bredvid
medan ytterligare någon sopar golvet och det är söndag
och hon inte vet om det är någon idé att klä sig
Hur någon (den tredje) stjälar en båt och ror vilse i vassen
men får höra en okänd fågel som talar till honom
Hur någon (en vän) lägger huvudet på sne
och skrynklar med mungipan
ser öglaset vicka som i storm i den andres hand och undrar
om det ska börja regna också, bestämmer sig för att gå
Hur lägenheterna omsluter den ene och den andre

parkettväggar, tak av linoleum, golv av glas
sakta vibrerande fönster där ingen ser in
och ut är det sista man ser

Lyckans Rädsla

Det är en liten sak som han kallar Lyckans Rädsla
han tar den mellan tummen och pekfingeret
och bär ut den i köket, lägger den ifrån sig
på bänken och låter den ligga i ögonvrån
medan han skär upp brödet
tar sen smörgåsen i vänster hand och lägger den högra
över Lyckans Rädsla som just har börjat pipa svagt
Han kupar handen över den och nästan smeker den
men den svarar inte
Hon står lutad mot kylskåpet med armarna bakom ryggen
och ser hela tiden på honom. Hon blinkar inte
Han ser tillbaka mot henne med ögonen halvslutna
och nu tar han Lyckans Rädsla i handen
håller den på handflatan och nästan bollar med den
några gånger. Hon vänder sig bort
han kan inte se hennes ansikte
Han slutar tugga, lägger ur ett litet leende
som nästan skär honom i munnen. Det är en liten sak
som han kallar Lyckans Rädsla, plötsligt
stoppar han den i fickan och börjar klämma den
så att den skriker som ett barn

Det lilla särskilda

så sänker hon handen
sätter den mot höften
vänder sig långsamt om
och dödar honom

han faller baklänges
med ett
                  litet häpet rop

och ännu i elden ger han henne
det där lilla särskilda
med ögonen

Var det telefonerna?

Var det telefonerna dom hette
dom där åren när vi rodde vilse
över tysta mörka kablar på sjöbottnarna
och ingen svarade längre på långa signaler

Var det telefoner det handlade om
Barnen bar in sina dockor
inlindade i långa svarta snören
ringde och ringde i tusen sömnlösa klockor

Var det telefonen som svarade
och dig som jag hörde andas vid brödrosten
Var det du, eller ditt nummer
som vägrade lämna ut sin hemlighet

Var det telefonerna som vandrade efter oss över fältet
och våra hundar som talade med varandra med så tunna
röster
som om dom just pressats in i ett ännu tätare
mörker

Var det telefonerna som grät eller ingen som visste numret
eller ytterligare ingen som visste vart man kunde vända sig
i yttersta fall av lingonsylt på golvet
hudömsning och signalnöd

Var det telefonerna som en gång lyfte sina lurar
och hälsade oss välkomna till framtiden

och vi själva som svarade och förivrade oss
tappade allt vi ägde i trappuppgången

Var det telefonerna som stillsamt bad att få överta samtalet
och hissarna som fick göra resan ensamma
medan vi tappade våra fjädrar i vestibulen
och flockar av telefonister samlades på taken

Var det våra röster som blev allt svagare
eller var det telefonerna som råkat i tvivelsmål
och pep vid bröstet att vi borde vara någonannanstans

Var det telefonerna som lämnade oss
för att fara till varmare länder
och fåglarna som så idogt
rustade sig för vintern i telefonkioskerna

Var det telefonerna eller var det fel nummer
Var det bilarna som tjöt upptaget i tittarstormen
Var det ett rykte som spred sig i löpelden
eller någon som lugnt ringde och berättade slutet på historien

Sjutton dikter

Söndag kväll, segelbåtarna
samlas i flockar vid slussarna
vinden har mojnät och vandrar
håglöst uppför Katarinavägen
med en kasse med två liter mjölk och livet
så helt utan värderingar

Tiden full av bleknade växter
i fönstren, världsreligioner drivande
i diset därutanför

Skratta lite och gråt lite
inte så mycket och inte så mycket
och var som ett barn
alldeles innan det somnar
i en främmande soffa

Ingen större skillnad
på olika saker idag
Havet är förstås blått
men det ser man inte
och de ensliga tallarna
på klipporna är fullkomligt
utplånade av mörkret
Gatorna ligger förstås under vatten
men inte ens det gör någon skillnad
och du har ett särskilt sätt
att stryka dig över näsan
men jag förstår aldrig
om det är ett svar på någonting
jag aldrig sagt, och aldrig
kommer att säga, eller om du helt enkelt
bara vill bortse från mig

Ingen större skillnad
på vad man inte gör
och vad man tänker att man skulle, eller på vemsomhelst
som sitter på bussen med en tidning
och är på väg till sitt rum
och någon annan på platsen intill
som bär en fuktig
och varm smärta
i sina kupade händer
som ett ännu ofött barn

Och därefter ingen annan

Och därefter ingen annan som vet
ingenting, absolut ingenting alls

med en arm om min hals
och ganska långt härifrån
sjunger min vibrafon
ännu en dag är som förryckt
ur sitt sammanhang

Nu vill jag tala med dig sa han vid bordet
Men du skulle aldrig tro det

Ofta när jag kom ut
såg jag att det hade börjat brinna
Det kunde vara en paus
eller att jag ville ha luft
Då såg jag att någon hade
tänt på så att det
brann. Och att elden slickade
ett hus. Men inte
om det var mitt. Kalla nätter
såg man gnistorna rakt upp
och en fågel hade vaknat
och försvunnit bort. När jag
sedan gick in
kunde ingen veta det

Det kan bli resor, sängen full av humlor
och söndagar utan sammanhang
Jag kunde inte idag, men vet ändå bara inte.
Kunde kanske gå in en bit
bakom spegeln, och det finns flera andra platser
somliga med stänk av humor eller borsyrelösning.
Det fina är hur vi simmar, eller sprattlar
och att det kommer ett slags presenter och att vi
överlever i fortlöpande förluster, inte så mycket
att prata om, men man måste fundera. Ögonen flagnar
i viss mån härinne. – Kan det vara vädret?
sa någon och lät släppa sig handlöst

Ett godmodigt leende bara. Helt enkelt flyta vidare
Inget särskilt utan man bara undrar när posten ska komma
Ett slags flyktig likhet med att vädret står stilla
på himlen med somliga moln och en liten vimpel
Maten snart klar kanske men annars inte så mycket detaljer
På det hela taget lugnt bortsett från lätta krusningar
eller hur man brukar säja, vår undulat har det också trevligt

Och varför skulle det inte kunna bli så
att man upptäcker sig simma omkring i rätt ljummet vatten
och badbyxorna sitter lite dåligt, svag musik
från stranden, svanar här också, vänder huvudena ner
Omöjligt att beskriva platsen riktigt eftersom den
består av så många små planteringar med ett mycket kornigt ljus
och en liten fälla i mitten där ingen går in, utan bara runt
i små cirklar som för att se ett litet rasande djur
uttröttat och flämtande. Det upphör aldrig att finnas där
men oftast lyssnar man till orkestern eller ser träden
gå av och an i regnet. Det är platsen för ett slags
mycket speciella leenden, liksom inåtvända
i ett godmodigt uddlöst hån att allting går lika bra,
att det inte är fråga om att vänta, bara stanna
och stanna. Om världen är för eller emot oss
vet jag därför inte förrän natten kommer

Nu kommer den där känslan tillbaka
den står i hallen som en som inte vet
om hon ska ta av sig skorna, den andas
tungt eller åtminstone flämtande
den heter Signe eller kanske Astrid
den vill mig ingenting

Kaffet är slut, kanske vi borde
gå ut någonstans, det är så halt
i parken så här års, vi kunde
bryta benen, det är en känsla som att
jag är mycket trött bara, jag kunde lika gärna
ta henne till mig, hennes händer
är som om hon hade plockat fallfrukt, det är
en känsla som att mina ögon ska överleva mig
och gå i säng med en sömmerska, det är
en känsla av att ha blivit född
in i sitt eget porträtt, som om
det inte betydde nånting att det var mitt eget ansikte
som redan var där

Kan du förändra dig?
och bli en saknad
som i en svart port någon
med vild sol därutanför
och ändå vara tacksam?
gå förbi
strykinrättningar lumpbodar
konditorier med en sång
att livet kan vara
framför eller bakom

i historien eller i
det tillkommande
med alla de andra tusen
gatan upp eller ned

Våren är här i morgon
snöglopp och fåglar
och du ska ändå ingenting få veta
om vad som är nu
eller för sent

låta solen ta ansiktet
till sina samlingar

Om du inte kunde be någon
om du hade ett svårt fel
om du inte kunde låta bli

Om du var så långt ute att skogen tog slut
och stjärnorna började, eller några andra
försvinnande kryp i mörkrets rishögar
Om du var så långt ute

att möss och sniglar inte kunde hitta i dina fickor
och nyckeln inte längre hade sin dörr någonstans

Om du var så långt ute att orienterarna
kom fram till dig och bad om bröd
Om du hade fört dig själv bakom ljuset
och det bara fanns en enda vindpinad fråga kvar
och ett enda löjligt stenkummel
som skymde horisonten

Om du var så långt ute
att alla du frågade bara hade ord till svar
och det var oupphörligen omöjligt
att vakna ur denna dröm

kärlek är

när strömmen av resande vänder
och ställer oss nakna i rulltrapporna

Luften fylls av mjöl
eller ett nytt slags luft
och en tunn rök stiger ur gläntan
som när man leker lite med elden

Ajö ajö
hur gärna vi än ville

fåglar flyg
låt horisonten lägga sig till ro
Ingenting
strängt taget kan väl ursäkta
molnen att dom inte bryr sig

och oss två
att vi lät tillfället gå oss ur händerna

Frihet var det
och en känsla som att glida av

bara som att gråta egentligen
lite snö innanför skjortan

Ingen vet om det
men man kan stå där i timmar

Eller sätta sig ner
när man känner att man nalkas botten

Vi ska vara barn igen
vi ska gråta när dom slår ihjäl kattungarna
Dagar med löv och abborrar
ska vi gunga på grinden

Smörgåsen som vi ska få
av kvinnan som kommer där på vägen
delar vi i två delar:
en åt dig och en åt hunden
Själv är jag ingen längre
i denna bild

Så outhärdligt med
en liten svår sak
som kommer in
och säger bu på ett
språk, ett försvagat
försvagande språk
– och luften
som äts av maskiner

Lägger märke till
hur pendeln svänger
och långsamt faller
i golvet och hur
klockan stannar där
med en suck som är
som ett skratt
sen blir det tyst och duken
repas upp baklänges
in i sömmerskans hand
Nu är hon inte där längre
Nu sväljer jag kärnan

Genom fönstret lyser
asfaltvägen svart
och solen ser ut att vilja
smälta in i den på samma
sätt som framtiden
ringlar bort i en
ensam sjungande bil
Himlen blå som bläck

Det spelar ingen roll
åt vilket håll man ser
omringad av kalla fakta

Se på mig som en av de döende
som står i vita kragar på fälten
blekta av solen
porerna fulla av damm
Solen torkar ut oss alla
och björken faller sina löv
i avlägsna hagar
fruarna skjuter sina barnvagnar
i avlägsna förorter
Solen torkar ut oss
drar oss sedan till sig
lägger ut döden till tork
inför våra ögon
vackra leenden
som en gammal vän
till en annan
Kardborrarna vill oss något

Kom och göm dig i skuggan med mig
bli min groda för en sommar
Vi ska sitta under ormbunkarna
och simma i den bruna ån
varma augustikvällar

Även ett vansinne kan ha
sin övre gräns där lyckan
liksom brister i ett slags
skärvor som glesas ut
med alltmera ljus emellan
Det måste vara
det långväga ljuset
från Guds sista sol
eller inifrån dig själv någonting
som ständigt låter sig tröstas

Jag var en Dålig Hund

1981

Ni har köpt en lampa

Ni har köpt en lampa för att
kunna se era möbler

Möblerna har ni för att
vara människor
och sitta i dom

Ni sitter i dom och röker
cigarretterna

Ni håller om varandra
och längtar tillbaka till
savannerna

Sekunderna går
minuterna och timmarna
Dagar veckor och år
Sekler läggs mellan er
och savannerna

Ni har redan valt
lampan och möblerna och cigarretterna
inte savannerna

Det som dom blandar i maten

Små vassa kristaller
som bränner oss
och gör oss små och svarta inuti

Mjukpulver
Fegmedel
Vad är det i såsen som får mig att tjockna
och stanna?

Färgämnen så jag bleknar
Blekmedel så jag ska sluta blänka

Findus utjämnare
Falcon förtunning
Felix stabilisator
smetämnen

Jag vill träffa den som injicerar i potatisarna
han kanske inte vet vad han gör

Jag viskar till damen
som står bakom lilla bordet i hörnet
– Jag vet att jag inte klär i den här förpackningen
Jag har en annan, en vackrare kropp
en annan och vackrare mage under det här förbandet

Inuti är den vacker som en blomma
och jag tror att den fortfarande lever!
Vill Ni befria mig?

Hon svarar
– Idag bjuder vi på kräm
Jag tackar henne och vandrar bort
i skenet från persikorna
Sjunger ett recidiv över en purjolök
som ligger så stilla i fodralet
Vad har dom gjort med dig?
Gröne bror, visst längtar vi till jorden
Skjut ett skott så jag ser att du lever!

Irrar bland konsolerna efter någonting att äta
Änglar spelar i fläktsystemet

O hemska tanke att allting är förgiftat!
Jag sitter gömd i portmonnän medan jag betalar

Berits liv

Du vet väl, sa hon
att det bara är ett enda läskapper per person
ett enda får man och när det är fullt, då...

Jag förstod aldrig vad hon menade
Hon var sekreterare åt en direktör
det var på en reklambyrå
Hon jobbade aldrig över, det var inget sånt
hon gick bara hem
drack en kopp med kokt
mjölk och åt en skorpa
Läskapper hade dom inga på den där byrån
och om dom hade haft det
hade man nog fått ta hur många som helst

Ett annat mörker

Den gamla kvinnan sade:

– Du har blivit skrämnd pojk
Du har blivit skrämnd en gång
det ser jag
det känner jag här på magen på dig

Du behöver inte säga
när det var
Vill du ha kaffe?

Säg ingenting
Jag tror du förstår
att det finns ett annat mörker
ett varmare
där du kunde vara
likaväl

*Men tack ändå till fritidsnämnden
i Bollnäs kommun*

Snön var kall och tunn men den gnistrade
och föll som frusen konfetti från öppen himmel
rosa och grå efter en blå dag
På Klinten, 400 m.ö.h., stod det gamla bevakningstornet
rostigt och kallt med snö så vackert på taggtråden
Däruppiifrån kan man se
främmande torpedbåtar på havet tre mil bort, säger dom
om man har en bra kikare och det är krig
Tänk havet! tillochmed bergen är små om man jämför
Havet ligger *utanför* alltihop och väntar, jag har sett det
Här finns en liten vaktstuga där någon har skrivit
Tack för gröten Bara två mil kvar
och en solkig Gästbok där skidåkarna skriver några rader
om vädret och att dom har trevligt
Många småföretagare nerifrån samhället tar snabba turer förbi
Skogen och bergen sträcker sig oändligt i fjärran
så heligt stilla i kölden som Gud skulle ha sett det
om han kommit förbi en vinterdag i begynnelsen
men på många ställen är skogen förstås borta
och en annan innovation är kraftledningsgatorna
som spasmodiskt löper kors och tvärs i landskapet
likt minnet av en kultur som älskade ren tvätt
men nu överlåtits sina tomma tvättlinor
(och en natt i somras när jag satt här
spelade isolatorerna som pinglorna i ett
förbidragande buföringsfölje – det lät inte klokt)

Snön ligger orörd med små sömmar av möss
och jag såg spåren av en mård som lekt med sin svans
och sitt liv på hygget nedanför, och en älg som bara
traskat rakt över, och apelsinskal efter någon
som stannat och tagit en apelsin
och kisat lite med ögonen
Små fåglar lever ännu därinne bland granarna
Häruppiifrån kan man se ut över dalen där människorna
bor längst ner men har vägar med belysning som syns ända hit
I skogen bor ingen längre, men tillochmed därnere
är ju allting på ett sätt övergivet, det var så länge sen
någon gjorde någonting där, särskilt för hand
Dom flesta är inne och vilar sig
i en allt tunnare väv av multinationella krediter
och landskapet förfaller, nu grävs bara
dom nödvändigaste dikena
Spåren och strukturerna blir enklare och enklare
– inte som den här snurriga harens spår
utan bara minsta möjliga raka vägen
som när man håller på att frysa ihjäl
på något sätt
Men det här skidspåret är fint, det kan ingen ta ifrån oss
och lagom långt för en stilla söndag med sol och snö
och samma förundran som alltid
var livet egentligen gömmer sig
en så vacker men farlig vinter
och hur våren ska kunna bli

Semester

Sommaren skjuter först
och frågar sen aldrig mer
Livets gröna färg
målas över oss
antingen vi förstår eller ej

Fåglar kommer hit över haven
bygger bon i ravinerna
sjunger sånger i skuggan
skriker bland molnen

Insekter kläcks i jorden
kryper upp på bladen
förirrar sig in i husen

Människan
en nykomling
med redan tillbakabildade vingar
öppnar fönstret, vinkar sen efter dom
– Hej hej lilla du
vi har en fin blomma här
i rabatten som du kanske inte har luktat på...

Men språket räcker inte till
på långa vägar
och kaffet är det ingen av dom som vill ha
Endast myrorna infinner sig

och rullar sorgfälligt bort strösockret
utan att se sig om

Myrorna, fåglarna, fladdermössen
alla är så allvarliga, så uppriktiga
Dom vet vad det handlar om
Man tar det som finns
lägger ett ägg, sår ett frö
sen flyger man bort och dör

Så enkelt är det, men se människan!
snärjd i biavsikter
hemfallen åt missbruk
Gräset dör där hon kissar
men hon förstår inte vinken

Sommaren går som ett oändligt
bönmöte
men semesterpengarna vill inte räcka
till försoningen

Människan klär hjälplöst av sig sina kläder
på stränderna
plaskar i vattnet
Skymningen faller, tvättar hennes kläder vita
Fåglarna tystnar
deras sånger vilar
som stilla silvertrådar i trädrymderna

Kvar på stranden står människan
ensam med sitt usla språk

mellan makt och längtan
gräsklippare och midsommarstänger
Det ska trösta och smeka henne
i tider som dessa
av sommar och främlingskap
på jorden

Vem var det?

Vem var det?
skriver jag med foten
direkt på stenläggningen

Vem var det som höll mig i handen
den där gången
Vem var det som kom så nära
att jag alls vågade
börja leva

Det fanns kanske en tid
ett slags barndom
ett slags moder i gruset
ett slags fader i solen
på den tiden

och jag som förstod
uppkrupen på piskställningen
att man faktiskt kunde leva

Guds son

– Gånge denna kalken ifrån mej,
har jag hört att Jesus ofta brukade säja
Han kunde sitta vid elden
och steka några gräshoppor
och röken ville liksom alltid blåsa
i ansiktet på honom
Han pratade inte så mycket på den tiden
och när han sa något var det ofta
tillspetsat eller liksom krokigt
och sen flinade han på ett särskilt sätt
Petrus och Judas och dom andra
hade redan hört det mesta
Dom brukade sitta en bit ifrån
och gillra fällor åt ödlorna

– Gånge denna kalken ifrån mej
sa han och stirrade bort
med rinnande ögon
Han hade helst velat slippa
bli berömd och dö
Det verkade så överdrivet
när han satt där
Men det var farsan hanses
som låg efter honom
och skulle sätta dit honom
för allt skit
i världen

Konsten att vara vansinnig

Äta en tablett
klamra sig fast vid ett barn
röra med skeden i kaffet
stirra på barometern

såga till en bräda
en till, för kort, tappa
spikpaketet
börja läsa om Svante Turesson
på baksidan av ett sandpapper

undra om det blir regn
eller krig
eller båda

se på en gran
kanske ska köpa nya byxor
läsa om Titos amputerade ben
Frös dom in det till begravningen?

Kommer en och vill sälja borstar
kan inte bestämma mej
vill köpa nånting av honom
inte borstar, kanske kostymen
eller cykeln eller
hans bleka snälla ögon

Barnen kommer från skolan
måste koka choklad och socker
måste sopa och klippa naglarna
skriva namnet på papperet

Måste söka mig inåt mig själv
i världen
Med det yttre skalet
i full blomning
mot oredan
tvättar jag av vaxduken
Måste läsa notiserna
radioprogrammet, Bollnäspojke
skridskoseglar i Australien
Ryska soldater spelar flottiga kort
bakom hangarerna med stora kläder
och sovande gevär
Jag vill också sova

Vill skriva en dikt
men har för mycket material
Det blir nog regn
eller krig

Kommer att tänka på en abborre

Sitta på fågelhuset
trösta sig med en kvinna
och en svan som flyger bort
Snön smälter verkligen
det blir nog vår
eller krig

Komma till ro
med bilden av en ödla
musik från värmeledningen
Måste söka mig utåt i världen
det ska finnas ett kaos där
som inte jag själv har skapat

I ungdomen

Jag erkänner att jag inte alls
vågade höra musik på den tiden
Jag brukade sitta
fastnaglad i skräck vid mitt skelett
i soffan
med armen om en lika blek
men obekymrat tuggande blondin
medan musiken
snarare satt än låg
som en dimma över mattan

Någon jag absolut inte kände
piskade mig i gommen med en liten
vimpel från evigheten
och jag slöt ögonen som om jag njöt

I hålet efter barndomen växte syner
som under resten av livet
skulle smältas så gott det gick

En natt åldrades jag
så att jag nästan var död
när morgonen kom
Liten och feg satt jag där
dignande under ett budskap

så fruktansvärt
levande
att jag bara kunde låta det
sippra
genom min krampaktigt
sammansörda kropp

att nu måste jag födas en gång till
utan änglar som hjälpte mig genom hålet
att just här skulle kriget börja
till denna oformliga
rytmiskt dunkande musik
att man måste lära sig dansa
och älska den andra människan
obeväpnad, ja naken
i soffor som denna

Fienden

Byarnas hundar
nätternas ugglor
höljan i bäcken
full av månsken

Stigen ut i alltsammans
har ännu inte vuxit igen

Jag såg idag
att stigen ännu inte vuxit igen

Morgnarnas trumpeter
dagarnas gnissel
kvällarnas kurande vid elden
Det var sådana saker
som uppehöll mig

Friheten
glädjen kärleken
livets oändliga möjligheter
Det var mot dom jag lade ut taggtråden

Jag var en dålig hund

Jag var en dålig hund
Jag var för ivrig
Jag stretade och drog
Jag lade öronen i maten

Jag var så uppseendeväckande
Jag gjorde vad som helst för en klapp på huvudet
Jag sneglade alltid efter kakor
Jag flämtade för mycket

Jag var så övertydlig
Jag viftade på svansen
Jag kom alltid springande med tofflorna

När jag visslade var Jag alltid redan där

Jag gick ofta med Jag till stupet
Jag ville kasta ner honom där
men jag hade aldrig mod att göra det
Jag tänkte att om jag blir av med honom
kommer världen att öppna sig för mig
Tänk att få leva utan detta koppel!
Men jag kunde inte för Jag
var min enda hund och jag visste inte
om jag i längden kunde leva utan en hund
som Jag

Nu är Jag gammal och tandlös och jag
bär fortfarande in maten åt honom
Han ser så tacksamt på mig
med sina stora bruna ögon
Varje dag tar vi en promenad
till stupet
och jag visar honom platsen
där han räddade mitt liv

Kan man hata någon som betytt så mycket?

*

Att bara gå som en hund
en liten bit framför någon
som inte heller kan
leva ensam

Att vara någon
som talar genom sin egen mun
som om han bara vore
någon som viskade
i sitt eget öra

Att leva i delar
att leva delvis
skymd av sitt eget framstickande
huvud
hårt hållen av sin egen
framrusande hund

En hundägare bland andra
ett blekt leende högt över marken
en ömtålig nos i stövelhöjd
en tam varg utklädd till
en människa med så bedjande ögon

krafsar på mattan i drömmen
som om han jagade
sin egen fågel i skogen

*

De belöningar jag fick för min feighet
Bär jag fortfarande som ett sår i magen

Den uppmuntran jag fått för min skräck
yttrar sig fortfarande i min förkärlek för
pressade näsdukar och oxrulader

Den där handen som alltid smeker mig på ryggen
när jag kniper ihop benen i gathörnen

Är det verkligen min egen
eller är det någon som vill döda mig?

Mina Drömmar

1977

Jag vill skriva dikter

Jag vill skriva dikter
om människor som hoppar fram
ur små blåa skåp
och är glada och gratulerar mig
med näsdukar som dom
viftar med och säger
att kriget är slut

Riktiga människor med kläder
och hattar och som kan prata ett riktigt språk
och en liten gubbe
som kommer fram ur en gammal trött
väckarklocka och säger att tiden
också är slut

Resten av dikterna ska handla om
hur en långsam armé av
pingviner ska bryta fram ur Hagaparken
och gå uppför Sveavägen
men vända om redan vid Odengatan

Och sen bara en till
där Gud skuddar stoftet av sig

På Skansen

Jag kastade ner några barn
till vargarna
och dom tackade mej
med alla Sibiriens stjärnor
Kom du också! ropade dom till mej
men jag var just ifärd
med att köpa ett helt stånd bananer

Jag klarar inte av
att vara på Skansen
Sälarna nonchalerar mig så öppet
likaså pingvinerna
Berguven ser rakt igenom mig
På Torslunden får jag ångest
av minsta bullskiva

Det är söndag
på Skansen

Det regnar på ponnyhästarna
och på dom små barnens
pappor och mammor
Påfåglarna lämnar oljefläckar
på gräsmattorna
Skansen är en dödsfälla
för alla teddykappor
men mest för den kultur

vilkens rester
vi här
så sorgligt
får bevittna
”Här hwilar Artur Hazelius
föga ahnade han
hur rätt han skulle få”
En trött och tjock uroxe
bajsar på hans grav
och på alla dom andra
700 gravarna
strör resterna av folket
en mjuk matta av glasspapper
i en vårsol nu så frätande stark

Människorna tittar på björnarna
så bevekande
men björnarna kan inte hjälpa dom
för dom är själva
förlorade och utan hemland
– en del av dom helt förtvylade
Dom kan inte
det är för dom helt ofattbart
hur livet kunde få
en sådan vändning
Men ingen i publiken
vågar förstå
Alla känner bara
samma hemliga
fallandesjuka

Svarta sjö

Svarta sjö som ser mig tveka
och alla dessa tallar
tallar tallar
tallar och torrt
tråkiga tallar
Man måste vara en direktör
man måste ha en sportstuga här
för att kunna njuta här
eller vara en lagom dum buddist
eller en kåt jävel med minst
två sjuttisar Explorer och en lagom
dum brud
och allt ska bli som förr
radion ska snacka för döva öron
och ni ska hångla bortom mina föreställningar

Svarta sjö –
jag har inget här att göra
därför står jag här
som en allvarlig pojke
vågar knappt pissa i vattnet
Naturen är död
för länge sen tror jag
Allt är torrt
tallar och torrt
Metspöet är inget vapen direkt
utan mera en brygga

där någonting jag är för blyg för att kalla skräck
kommer krypande uppför
som en kräfte fast baklänges
som en kondoleans från förhistorien
”Härmed beklagas att Ni som står här
inte egentligen passar
Tiden får ta Er – Ajö”
Bland klipporna och stenarna
sjunkna träd och vass – Ajö
Ajö i skymningen den grå – Ajö
Just här har ett obeskrivligt
mord blivit begånget
och själv lever jag på rent trots
äter hårt bröd och dricker ljummet sjövatten
tar flotten, ger mej ut

Sedan kommer en mört på besök
med en massa slem på
sin oätliga hårda kropp
Faktiskt mera upphetsad än jag
men vägrar att uttala sig
vägrar att lindra min nöd med ett aldrig
så plågat leende
när jag häktar av honom
och sjabblar bort honom

Svarta sjö
varför tiger alla?
Varför kan jag inte få trilla i
med min egen krok i ryggen – Plask
i detta sega vatten

Jag är ju ändå på väg
Jag har tränat
Jag är svensk
Blank är den långa sjön
och svart

Bengt

Jag tänkte på en som hette Bengt
som knixade med benen utanför porten
när han kom ut och blev stående framför
rabatten som var där
Bengt sov inte om nätterna för någonting
i dricksglasets som knackade och klingade
Om dagarna gick Bengt på kurser och somnade ofta
i nutidskunskapen för ämnet var för stort och han
kände att han kvävdes för en gång hade han fallit
i ett hål vid sidan av tiden just där vid rabatten

Bengt hade skägg och hälsade på sin mamma ibland
i B-uppgången men hon kunde inte se honom med det där
skägget för ögonen flöt ovanför skägget på ett underligt sätt
som om han skulle drunkna
och själv var hon dränkt i en uppfyllelse att
lova vara kvar i sin lägenhet till slutet
utan att repa tapeterna
Kaffet smakade inte bra hos mamma

Bengt skulle faktiskt drunkna det hade han
bestämt sej för på universitetet när han gick där
och läste om Kapten Cook
en termin och bodde hos sin kusin på Roslagsgatan
med flätor fast han sa Ta av dej flätorna
dom påminner mej om andra världskriget
Byxorna ville hon bara ta av sej

men han var i en film med Prokofjev
och hans piano och försökte drunkna där
Han gick på föreläsningar i lärdomshistoria
men han förstod bara att världen en gång hade varit grön
så grön som den nästan aldrig mer skulle bli
och det räckte inte som historia
och som lärdom var det för banalt
Sen fick han jobb på en firma
och började bo härute i Avocadobergen

När Bengt är femtiovå år
är hans mamma mycket gammal
och flyttad tvärsöver torget till åldringscentret
När han hälsar på henne och sköterskan bär in
kaffet och sockret och gallan
förstår dom båda att det verkligen var omöjligt
att verkligen drunkna och att ingen här behöver arbeta på
att dränka sig för det kommer ändå någon
och bär fram det till en
Snart ska dom dö båda två nära dendär höga lyktstolpen
härutanför
hon för att hon inte kan annat och han
för att man bara kan dö på ett enda sätt här

Sen går Bengt hem och fyller ett glas med vatten
och ser lyktstolpen sträcka sitt lilla ödlehuvud
mot månen men utan att alls orka fram
för sitt eget suddiga ljus som alltid är ivägen
Men en del av den tid
som är härutanför brukar komma in
och sova i hans glas
om nätterna

På Sergel

En gammal ÖB satt i ett stånd
under rulltrapporna på Sergel
Han skulle aldrig få bli ÖB mer
lotterna han sålde var tårar och björklöv
av guld
Ingen trodde på honom längre
och hans fru var på driven
bland varuhusen
Som vanligt skulle alla snart dö
men nu satt vi som små möss
på torget och åt våra sista nötter och det skymde
Man tände stålkorgar med eld och
började bära ut liken från bankerna
Det var ett svårt läge
ÖB:s fru kom fram och värmde sig
och Sveriges flagga gick ner
Många och särskilt jag började skaka
i hela kroppen av en lycka
åtminstone en sorts lycka
Sedan öppnade sig havet alldeles intill Slussen
och grå runda stenar började
sköljas upp på stranden
och ekar växte längst ut bland molnen
och sälar kom in till oss och sa
att livet hade varit för litet hittills
men att vi var Herren Lord Krishnas barn
från och med nu

och många grät för det
för dom vågade inte
och dom kunde inte simma

Jag vågade själv inte stanna kvar längre
på denna plats men jag försökte säga
till en människa som satt vit
på en soffa att visst kunde jag bli
hans barn om han ville
men han behövde inte ge mej någonting
för jag såg att hans kasse var tom
och själv hade jag ingen kasse
att ta det i
Sen gick jag därifrån till ett annat torg
där ingen var längre
och ingen ville mej någonting
utom en som kom fram och sa
Är det här Pumpkälltorget
och jag höll med honom för jag tänkte
det skulle vara det bästa
för oss båda
Vi hade var sin hemlighet
Vi var dom två sista människorna
men vi hade ännu var sin hemlighet
Just det upplevde jag som fruktansvärt

På havet

Om dagarna var det
som en liten natt
när vi gick ner i lastrummet
och åt av skorpena
Maskinerna gick men det var omöjligt
att säga om vi rörde oss framåt
Det såg ut ibland som om svallvågorna
sög upp oss
slöt upp kring oss
som orörliga följebåtar
som om detta var hamnen
Hela havet var hamnen

Under ytan fanns delfiner
tumlare, fiskar som betade
på ängar av gräs
Det var omöjligt att komma dit
och ändå såg vi det som en framtid

Isberg vaggade in mot oss

Alla kom upp på däck en gång
och hissade flaggan
som svar på en lång grå signal
som vi trodde oss ha hört
och vi försäkrade varann åter en gång
att ingen ville lämna båten

Men det var inte sant för redan nästa
natt tog förste maskinisten
sin guldfisk med sig och gick överbord

Vi hade mätare
för att mäta allting

men norrskenet tog över dom
och började spela på dom
och varje natt var det som en liten
dag i mitten
när norrskenet spelade
och människorna drömde ut sig
fastän dom redan var så långt ute

Hjältar var vi fast ingen såg oss

Kusterna kom och gick
långt borta med dofter av kryddor
och underkläder
men vi ville inte ha dom längre
Vi gick även oberörda ur sirenbältet

Vi frös bara en gång
när en ö drev förbi en morgon
med glada och snälla kannibaler
som drack kokosmjölk ur huvudskålar
och sjöng långsamt från klipporna
medan dom offrade sig själva till varandra

Efter det dröjde det länge innan livet
vågade sig ut och nosa på däcket

Däcket var knottrigt av nitar och albatrosserna
halkade lite ibland men för det mesta
klarade dom av det
och stod tysta och såg på oss
så som vi själva såg på våra
tomma cigarettautomater

Kaptenen visade oss sin karta och sa:
Kartan är fyrkantig, men jorden
är rund
förstår någon skillnaden?
och så skrattade han som om
hans huvud självt ville rulla bort
för att förstå det
Men vi andra föredrog kartan
Inte för att det var säkrare
utan bara för att den var vit
på baksidan
och det kändes som ett hopp
fastän ingen ville säga det

På havet är det inte lätt att lyckas
Robinson Crusoe hade försökt
och den Flygande Holländaren
och Kapten Grants barn och
Pippi Långstrumps Pappa
men alla hade fallit offer för hägringar
och slutat som enkla legender
för folk med svaga nerver
Havet ville inte ha dom
och deras uppblåsta anspråk

Sjelva fick vi stanna
så länge vi inte försökte gå
våra egna vägar

Så länge hajarna hade mat på annat håll

Så länge sötvattnet räckte

Så länge livet var oss kärt

Bakom vedboden

Jag önskar jag kunde drömma en dröm där jag är en igelkott som bor under knuten bakom ett hallonsnår och det är bara fem meter kanske till tantens mjölkskål och min bästa vän är en liten snok med små svarta solglasögon för han tål inte solen så bra. Han är inneboende hos mej.

Vi brukar promenera han och jag i skymningen bakom vedboden och prata om livet och hur olika det kan bli med alla.

En blir en igelkott och en blir en snok och en blir en tant som får ställa ut mjölk åt oss. En del blir feta små skalbaggar som krasar mellan tänderna och en del blir bilar förstås, men det brukar vi aldrig prata om.

Jag vänder nosen mot vinden och vädrar ibland för att få i mig lite nyheter. Minnen av avlägsna interstellära katastrofer driver som frömjöl i vinden men jag bryr mig inte om att säja det till snoken. Han är så känslig och missuppfattar lätt saker.

Det värsta är att han har läst i en bok att igelkottar brukar äta ormar. Detta har förpestat vår vänskap i många år men nu ser det ut att ha blivit en öppning i hans paranoia och hur det än är har vi bara varandra och vårt mjölkfat. Och som jag brukar säja till honom: – Man äter väl inte upp sin ende vän. Det gör man väl inte.

Värmen

Det finns flugor
det finns människor i kök
det finns människor

Det finns vaxdukar med blommor
och flugor och människor i kök

Det är mörker ute ibland
och det är sommar ibland
och om höstarna faller löv
ända in på människorna
som sitter sin tid i köket

Värmen i köket kommer från dom själva
om dom orkar värma
Bara från dom själva kommer värmen

På vintern kan man lätt frysa
men också på sommaren kan man frysa
så att allt fryser

Solen kan bli grå om sommaren
när allt fryser
och ingen alls kan värma

Tvål

Denna tvål innehåller en bakteri-cid

Det är mot svett

Man får inte lukta svett

Flickan på bilden
bär en tunn hinna av gift
över hela kroppen

Pojkarna på bilden
märker ingenting

De längtar bara att få
sprängas i luften
samt att få borsta tänderna ännu en gång
i skenet från hennes hals

Alla känner sig *säkra* och skrattar

De tar sig en cigarett
och seglar bort i en segelbåt

Det är den *glada* döden
så som Pommac helst vill se honom

13 mars

Det vore ändå dumt att hänga sig
det finns ju ändå så mycket ljus och vackert kvar
i livet, det smakar ännu lite hallon
om hallonbåtarna från vissa lokala
karamellfabriker
Det finns talgoxar och våren kommer
man hör korparna klinga och klunga
och domherrarna trycker
i fågelbordets skugga medan solljuset faller
ett ljusår i sekunden
mot fjolårsgräset runtomkring
Så är det här
isen är ännu stark
men solen vet hur man gör

Även jag försvagas
jag smälter och rinner bort
Det är inte detsamma som att dö
men det är nästan detsamma som att dö
fast åt ett annat håll

Sista natten i augusti

Slutligen tonade det ändå fram någonting omistligt
Något som absolut ville
sträcka sig genom åren
och kanske ja kanske ännu längre

Det var ett norrsken
som en hätta över jorden
och alla precis alla
färger var där
och bakom det stod ingenting
djupare än blått

Jag ville leva i evighet
bara för att få se fortsättningen

och månen stod i nedan med en stjärna
svaret finns här
tänkte jag då
men vem kan verkligen ställa frågan

och varför?
Man behövde bara se det
hur det levde och dog
samtidigt och brinnande
så pinsamt enkelt
med en ljudlös låga

Sedan gick jag in en stund
och försjönk i några gamla radiosändare
flugor och smulor på bordet

Det ska komma dagar snart
andra dagar
och det ska lukta vissna björklöv
och jag ska minnas övergivna banvaktsboställen
vid stambanan i norr
tomma husgrunder och björkar

och det ska komma dagar
som redan är minnen
och när alla de gamla vanliga tecknen får duga
och dimman som smyger sig uppför dalen
och godstågen om nätterna
får påminna
om allt som man inte vet

3 oktober

Du stora förstummande dag

Vi skulle ha frågat träden
medans dom ännu ville tala

Räfsa löv hjälper inte

Jag närmade mig en gång en björk
men hon ville inte ha mig
Nationalmuseum är rätta stället
för såna som dej, sa hon
Jag skämdes så

Ved förstår jag ännu
den värmer mig så att jag slipper
frysa när jag gråter

Del 1

Är då allting så ytterligt löjligt
så ytterligt löjligt
Är då allting så ytterligt
löjligt
så ytterligt löjligt
ytterligt
löjligt

En polis går ut ur en
svart port
sedan kommer flera
poliser

sedan är vi borta

sedan stänger jag av den filmen
starkt förvirrad

Del 2

Ensam med en geting i vedboden
anade jag något

I Dina Armar

1970

Flickan och fågeln

En liten flicka har kommit till en liten stad i Dalsland för att uppfostras och få lite frisk luft. Det är hennes föräldrar som har skickat dit henne. När hon kommer uppför Storgatan blir hon varse en liten fågel som sitter och hulkar nere vid en avloppstrumma. Den lilla flickan sätter ner resväskan och gör sig beredd att lyssna till fågelns historia: Jag kom en gång ur ett ägg, berättar fågeln, ett mycket litet ägg, en gång låg jag i ett ägg. Utanpå var det ett alldeles ordinärt och näranog trist ägg med några löjlige prickar här och där, men inuti låg man så fint och tyst inlindad i sig själv med det rosafärgade skalet som en fin himmel vart man vände sig och det förflutna som en liten tratt bakom sig. Det var där jag lärde mig allt som jag tycker är värdefullt att veta och jag vånne jag vure där igen sa den lilla fågeln och spottade föraktfullt i en rostig vattenreservoir vid väggkanten. Den lilla flickan suckade: Det är lika illa här sade hon. Jag är bara fyra år, men mina ögon är tunga av sorg och min kappsäck full av sönderlästa shejknoveller. Frihet i vanlig mening är ingenting att stå efter. Låt oss tänka ut nånting kortsiktigt och lättfattligt att förströ oss med.

2

En äldre herre, som i sin ungdom varit sjökaptan, stod lutad mot en vägg och luktade i vinden efter nyheter. Han kom att lyssna till samtalet mellan fågeln och den lilla flickan och greps av medlidande. Dock ville han inte störa dem i deras nyfunna gemenskap utan gick eller snubblade

över gatan till en telefonkiosk och slog ett nummer som stod halvt utsuddat på väggen bredvid den gamla svarta apparaten. När han kom ut igen köpte han en punschulle av den gamla damen i kiosken och ställde sig på nytt att vädra i vinden. Yttersta delen av näsan vred sig omärkligt som på en igelkott. Långt borta i diset såg han den lilla flickan och hennes vän avsluta samtalet och långsamt gå nedför kullen. Jag undrar om detta betyder någonting särskilt tänkte han. Det höll på att bli vår. En lång svart limousin kom långsamt rullande för att hämta honom. Någon motsvarighet till detta såg jag aldrig i min hembygd tänkte han. Han var född i Norra Hult.

3

Den som hade fått mottaga sjökaptens samtal var hans dotter, en blondin på 19 raka och ljusa vårar. Hon tyckte mycket om pojkar och medan hon talade med sin far lät hon sig smekas av en ung frisör som kommit in och tagit av sig alla kläderna för bara en liten sekund sedan. Ovanför sängen satt en bild av ett landskap som badade i sol. Där fanns björkar och kor som betade och en bonde som volmade sitt hö och en annan som sådde lite längre bort. Några kvinnor packade upp matsäcken vid dikesrenen. En katt låg och spann i gräset. Allt, allt fanns samlat i denna bild. Flickan och frisören upplevde en stunds lycka med varandra, sedan sade flickan med en förnumstig blick på deras båda skira och långa kroppar: Förstår du nu vad jag menar med det som jag brukar säga om livets högtider. Dom kunde ersättas med en enda torsdagseftermiddag. Hon gav honom ett pip i magen och sedan satte de sig båda upp och såg ut genom fönstret. På en lång stund såg de ingenting men till slut kunde de se en liten flicka som

dresserade en fågel i dammet bakom bensinstationen. Förstår du nu vad jag menar sade hon då igen. Alla livets torsdagseftermiddagar kunde för min del lika gärna få begränsa sig till en enda.

4

Fågeln och flickan diskuterade bästa taktiken för att få ett dubbelrum på hotellet. Värden är sträng, sade fågeln, men om man kallar sig för nånting brukar det gå fint. Vi försöker med Los Comancheros, sade flickan utan att tappa modet. Det låter intressant utan att lova för mycket. Seså, sätt dig nu på min axel. Exakt klockan fem knackade de på hotellporten och värden öppnade själv. Ingen sade ett ord men värden steg åt sidan för sina omaka gäster och visade dem upp till ett rum som visserligen var en smula mörkt men ändå rent och prydligt utan onödig lyx. Dusch saknades inte helt men den var fel inställd så att strålen skulle vara för hård för någon av dem och värden låste därför dörren till duschrummet och gick ut, sedan han i smyg beundrat fågelns pärlemorskimrande gumpfjädrar. Så satt de där och noppade tussar ur det gula överdraget till dubbelsängen. Fågeln grät litegrann: Äsch jag blir så lessen när jag är trött bara sa den. De beställde upp litet hett te och fågeln somnade sedan nästan meddetsamma.

5

Det är nu bara 38 timmar sedan jag reste hemifrån och här sitter jag nu i ett slitet hotellrum i en gammal håla, och den enda vän jag har i världen är en fågel, som dessutom sover och troligen inte kommer att lägga så många ägg här i världen. Sannerligen en underlig situation, tänkte den lilla flickan. Men det kunde ha varit värre. Hon tog på

sig sina tofflor och gick nerför trappan. I baren satt några resande som alla kände varann alltför väl. Jag har farit på Karibiska sjön, gestikulerade en som hade blivit lite i gungan. Tyst din larvpotta, sade en annan. En tredje tänkte just öppna munnen när han fick syn på den lilla flickan som stod i trappan och log för sig själv. Det blev alldeles tyst i rummet i tio sekunder, sedan härdade ingen ut längre. Alla kastade sig som en man fram till jukeboxen, tryckte vilt på knapparna. Alla tittade på den lilla flickan för att se vad hon nu skulle ta sig till. De drog en lättnadens suck när de såg henne försvinna uppför trappan men i samma ögonblick som musiken tystnade stod hon där igen, och hon bar den sovande fågeln i sina armar.

6

En man som i långa tider suttit tyst i ett hörn reste sig nu. Hör på, sade han. Jag känner igen ett tecken när jag ser ett tecken. Detta är inte ett tecken. Detta är en flicka med en sovande fågel. Flickan är antagligen gäst här och har kommit ned till oss av nyfikenhet, men under förevändning att hon skulle hämta ett glas vatten. Jag har barn själv. Var bara lugna. Fågeln hämtade hon för att hon kanske kände sig lite ensam, och det var inte att undra på. Nu ska jag hämta vatten åt dig lilla vän. Eller du kanske kan ta dig själv i köket. Köket ligger på vänster sida i korridoren, vill du ha saft finns det på hyllan. Och nu kan vi försöka vara litet trevliga. John, sätt dig vid pianot. Bill, stäm din fiol. Vattnet finns i köket. Saften på hyllan. Kan du inte sova kan du läsa en tidning kanske, sådana finns i dagrummet. Henry, håll upp ölet. Harry, kan du låna mig till ett paket cigaretter...

Där föll han ihop som en trasa och de bar allesammans

ut honom på gården. Det var knäppkallt och tyst. Ett expresståg hördes från mils håll och en hund ylade till i drömmen. Stjärnorna flimrade och gnistrade. Mannen öppnade ögonen och sade: Vilka är flest, stjärnorna eller mörkren? Jag vill ha svar omedelbart.

7

När flickan och fågeln vaknade var det ljusan dag. De rullade upp gardinen med en smäll och slog upp fönstret på vid gavel. Nedanför fönstret gick arbetarna till sina arbeten i täta led och med kläder täckta av sot. Och på andra sidan en mur lyste solen över ett vårligt landskap med träd som grönskade svagt och ljudlöst över lilafärgade tunga åkrar, rådjur och rävar åt sin mat sida vid sida, bäckar rann och gamla män spelade på kam vid vedbodarna. Ibland får man se det, sade flickan. Ja bara man går en trappa upp så syns det bra, sade fågeln. En plog vildgäss drog förbi över ett avlägset kyrktorn och en ung änka lade tulpaner vid sin unge mans grav vid en annan kyrka. Rälsbussen pilade över slätten, avlägsna moln bådade ett fint vårregn till kvällen och silvret glimmade i dagbrotten. Ugh, sade den lilla flickan. Det känns lika taskigt varje gång. Det yttre våldet är nog värst ändå, svarade fågeln med en egendomlig klang i rösten. De åt sin frukost under tystnad, och beställde sedan en bil till stationen.

8

Du förstår, sade den lilla flickan till sin reskamrat sedan tåget satt igång, man ser bilder av filmstjärnor och militärer, och det är som om man kände dom. Författare, konstnärer... Sedan visste hon inte vad hon skulle säga mer. Fågeln lade huvudet på sned och pickade på ett körsbär. Det

var en riktig fågel som snart skulle bygga bo om naturen fick sin vilja igenom och inte kärleken till den lilla flickan kom emellan. Tåget for igenom en ökenstad. En till. En till. En till. Människor i exotiska kläder sålde gröna små äpplen i korgar eller krossad is med sylt eller förevisade ormar som kunde göra vad man bad dem om. Konstiga tempel stod upp ur marken. Präster..., människor,... alla känner jag, mumlade den lilla flickan i sömnen. Fågeln hade ont i magen som följd av kosthållet de senaste dagarna. Den väntade sig inte så mycket av resan men hängde med på sitt eget sätt. Den förstod sig inte på bilder. De reste länge på detta sätt: Paris, London, Calcutta, Singapore, Rio de Janeiro. Tillslut var de tillbaka i den lilla staden igen. – Efter detta torskar vi inte på nånting, sade den lilla flickan.

9

På stationen möttes de oväntat av den lilla flickans föräldrar. Fadern var chaufför och modern förestod en tvättstuga. De stod och höll om varann så mycket de orkade i dammet. Modern bar prickig klänning och prickig hatt, fadern prickig slips och rutig kostym. De hade väntat länge och väl och var en smula otåliga, men glömde alldeles bort att visa det nu när de äntligen fick se sin dotter. Allesammans reste till hotellet för att borsta dammet av sig och dricka en kopp buljong i avvaktan på hur det hela skulle utveckla sig. De satt och tittade på varann och då och då log de mot varann. Värden spelade La Paloma på pianot i en uppriktig glädje att se sina två gamla gäster. Över pianot satt en bild som föreställde det inre av ett hyr stall: två nöjda och glada hästar stod lutade mot varann i skenet av en liten lykta och en äldre kusk med stor

mustasch räknade pengar i förgrunden. Det var en bild av en sorts lycka som varit möjlig för bara några år sedan.

10

Förstår du nu vad jag menade med det som jag sade första gången vi träffades, sade fågeln till flickan. De satt i sin trädgård en eftermiddag på senhösten nästan femtio år senare. Frosten bet på äpplena och gräset gnistrade svagt i skuggan. En rad små fågelungar satt på karmen till den gamla flagnade trädgårdsmöbeln och en man som gick på lina i trädgården intill låtsades trilla av för att få dem att skratta.

– Löjligt att det skulle sluta såhär, fnös den lilla flickan. Just då kom brevbärarens lille son springande. Han sjöng på en liten visa som han hade fått höra i radion.

Det ska komma en cirkus till stan
Och det ska bli kul som fan
Floder av glass hela dan
Det ska komma en cirkus till stan

– Ska man tro på sånt sa flickan. En gång skulle jag gå på en lopparkus men det vara bara löss.

– Glöm bort det där nu, sade fågeln. Han gned kärleksfullt näbben mot hennes näsa. Hösthimlen var alldeles kornblå och björklöven lyste gula som torrt pappersguld i elden.

Försök att se

1966

En akademikers ord till Peer Gynt

Det finns en smet som alla slåss med
utom några
men viktigast är komma till
den andra sidan.
Att ljuga är ett gammalt sätt
att färdas.

Och sanningen kan sedan flyta fram
som vatten
långt under hålorna där trollen
dansar
och bergadotterns ögon glimmar
som din sjukdom.

Men alla riktningar och alla
punkter
ska flyta samman till ditt eget
mönster,
till dina cirklar där du
spärras inne.

En människa kan inte lastas för
sin dumhet,
och särskilt inte sedan Gud har
gått och dött.
Din slev blir din, var inte
ledsen!

Självt gråter jag mig genom
sista versen
och tänker stint på dem som aldrig
fattat
ett enda dugg av allt vad deras ögon
såg.

Om kvällen

Efter en dag i hög och skrikig luft,
med svarta förtecken i mitt rum
gled lyckan oväntat in i mig
som en blank liten snäll fisk.
Det var vid stationen, på kvällspromenaden.

Men de gamla sega vingarna
breddes inte ut denna gång, bara
gatljuset tändes och släcktes,
tyst rullade natten upp,
och en liten flock tåg lämnade stationen.
Jag stod alldeles stilla och kände
hur luftens tryck på min hud
varsamt höll mig samman.

Då kom någon rultande på trottoaren,
oformlig i mörkret, det var en örn.
Han sade: Jag missunnar dig ingenting,
jag talar ju till och med ditt språk nu,
men du kommer att behöva mig.

Jag vägrade att svara honom.
Och min lilla fisk sprattlade
som om döden varit efter honom.

Resenär offer i hissoolycka

Jag sökte i hela världen efter en vacker sjöskumspipa
men i en antikbod i New Hampshire fann jag dig.
Du var i stor nöd och jag kunde inte hjälpa dig.
Jag kunde ha köpt tavlan
och skurit bort allt omkring dig som plågade,
men plågorna i ditt ansikte hade alltid funnits kvar.
Jag for. Nästa gång jag såg dig
sålde du glass och cigaretter i Salzkammergut.
Du ville så gärna att jag skulle hälsa på hos dig,
men som jag minns det nu gick jag fel i den glasklara luften.
Tredje gången är nu när vi störtar tillsammans i en hiss.
Trycket och draget gör det svårt att tala.
Inte heller ögat förmår stå emot, det tåras, brister.
Du och jag faller. Så tvingas människan att överge sitt öga.

Sedan han förstått de ekonomiska sammenhangen

Insåg med blåa läppar
och det var fortfarande kyligt ute
Det lät vänta på sig det stora molnet, det var
på en väg, grå i mars månad, och tjälen
hade släppt
sitt grepp
om gräset
tyst
stod han – liksom drömmande! – han tänkte väl
någon tanke någon svår tanke

*det finns ett slags
mycket små snäckor
som lever inbäddade
i lös lera men som
ändå kan förflytta
sig någon tiondels
millimeter om dagen
för att få näring –*

Trögt såg han rullgardinen gå ned, och det femte rikets
härar komma tågande
men det var på en väg i mars, han drog på sig vantarna
och ritade med tummen i skaren en karta
som han långsamt och utan att öppna ögonen mycket
begrundade medan ännu en vinter kom glidande i diket

Det var så de båda uppslupna cyklisterna
helt oväntat träffade på honom
död på just denna plats

Brev

Bästa Herr Sven-Åke Svensson Postorder AB!

Härmed beklagas att jag ej kan rekvirera
några fler av Edra varor. I våras
tog jag hem GARDINSTÅNG, KASTRULL
PULLOVER samt SPADE. Nu i höstas
dessutom LÖVSÅG, KORTLEK,
ELDSLÄCKARE och PRYDNADSHYLLA.
Varorna är säkert alla av högsta kvalitet,
men varken jag eller min hushållerska
har ännu lyckats rå på emballaget. Jag
vet att jag inte är någon stark person,
men sakerna omges liksom av ett hårt skal.
Jag förstår inte vad det är. Dock
finge jag bara hjälp härmed
hade Ni snart att emotse min order
på GUMMISTÖVLAR, BOKSERIE,
VÄGGUR samt NÖTKNÄPPARE. Jag hoppas
allt skall ordnas till det bästa,
då jag har ett stort behov av dessa saker.

Resa till häst

(efter John Bauer)

Två är alltid en för många på en resa.
En är alltid en för få.
Därför gömmer jag dig under kappan.

Raka Spåret

1968

Slutet

Och det blev vår, det blev höst. Urnorna med astrakaner på stolparna vid uppfarten hade vittrat nästan sönder, såg han en morgon på väg hem från skogen. Nu fanns det ingen som tillverkade sådana längre.

De sa till honom att Jesus var ungefär som Janne Långben, bara inte så dum. Nu har de rest. Och han har mist sin hustru. Väntar på hustrun i köket. Väntar på Jesus i badrummet. Väntar på Disneyland i fönstret. Väntar på döden i skafferiet. Hoppas, tror.

Ursprungligen kom han från Älvsjö, men sådant saknar ju all betydelse. Nu var han handelsman, en glad och generös människa. Hans son satt under disken, skulle också bli handelsman. Utanför fönstret passerade en klunga maratonlöpare på väg mot norr.

Hans föräldrar sysslade med sjukvård. Själv sade han sig vilja verka för det friska, det levande. Han köpte in sig i en affär för tropiska djur, ökade hettan därinne med fyrtio grader och satte sig att vänta.

Hela köksgolvet var täckt av sylt men hans mor ljög och sade att det var blod. När råttorna skrek i väggarna om nätterna påstod fadern att det var hans syskon. Inte heller ville de erkänna att säckarna i källaren innehöll potatis; men han lät dem hållas.

På långt håll såg de honom komma uppför vägen med sin stora låda, sina tennisracketar och sitt kartfodral. En liten stund senare satt han i deras kök och värmdes sina frusna fingrar framför kaminen. Ett slags ömhet försökte få fäste i rummet. – Vi känner alla någon som är som du, sade de till honom.

Han var smalspårig och enögd och innerst inne en fiende till allt vad de höll heligt. När de berättade om sina resor till Indien brukade han smälla dem över munnen eller måla sig med vit färg och vräka sig över matsalsbordet. Hur de än tutade låg han kvar.

Han väntade sig inga sensationer, och det var ju inte heller meningen att han skulle få några. Istället lärde han sig att uppskatta den totala tystnaden, den fullkomliga förflackningen i denna lantliga avkrok. En gång föll han nedför ett stup, det var det närmaste han kom sanningen.

Mörkret tätnade omkring honom. Han låg som i dvala, men med perfekt kontroll över alla sina sinnen. Underliga magnetiska bilder drog långsamt genom hans huvud. "Jag sover inte", tänkte han, "det pågår en undersökning." Runtomkring honom stod familjen och grät.

Han föddes någonstans på Södertörn; nu hittar vi honom i skafferiet. Där sitter han, hopplöst insyltad, ohjälpligt fast bland alla gamla konserver och råttfällor. Han väntar på dig.

Han hade rest tillräckligt mycket för att kunna avfärda talet om en stor vit glaciär på andra sidan skogen. Nu var han hemma igen och krattade löv i sin trädgård. Någon gång

kom det ett långväga vykort som undrade hur han kände sig. – Tack bra, brukade han svara med osynligt bläck. Södertälje, poststämpelns datum.

Överallt hittade de hans bild, hans adress eller hans skugga. Den liknade alla andras. Om våarna vallfärdade de till en grop vid norra stationen; han hade hotat att gå och lägga sig där. De stoppade upp hans hund för att ha något att hålla sig till, de försökte. Åren gick, de kisade mot solen och frös.

Det började lacka mot jul. I matsalen hörde han familjen sorla förväntansfullt medan de kokade ihop hinkvis med röd färg. Han själv vägrade, så liten han var, att se saken från den skämtsamma sidan.

Alla plankor i hans hus stupade oförmedlat i jorden. Om honom själv kunde man bara tala i mycket allmänna ordalag. Han brukade irra omkring på sina egendomar i ett litet tåg, muttrande maktlösa förbannelser över Erich Maria Remarque för "På västfronten intet nytt". En hel generation följde honom i graven.

När de fick syn på honom hade han redan hunnit till dörren. Ett ögonblick stannade han upp och stod tyst och alldeles tom i ansiktet i skenet från deras kvartslampa. – Mamma, jag är på väg ut, sade han.

Innehåll

<i>Förord</i> 5	Om vi tänker oss 56
av Lina Ekdahl	Man kan säga 57
<i>Nu</i> 9	När man hör någonting 57
Ånge 11	Den som säger 58
Det som är roligt 14	Hur klarar man av nätterna 58
Skriket 15	Livet måste beskrivas inifrån 59
Därinne 16	Det är människans kultur 60
Öde 17	Vi tog till oss språket 60
Vår egen tid 19	Förståelse 61
Statsministrarna 22	<i>En Broschyr om Smärta</i> 63
Galopperande marsot 24	Alla våra semestrar 65
Då som nu 26	Marie 69
Gåtans lösning 28	Allt vi har 71
Invaggad i säkerhet 30	Det vackraste som sker 74
Tack 31	Till centrifugen 75
Vår Längtans Bygd 32	Alla dessa 76
Människan behöver hjälp 35	På det nya stället 77
I tidens alla rum 37	Muskeln 79
<i>Andarna är glada idag</i> 41	Pulver 80
När jag brinner 43	Det är våren 82
Under isen 44	Spanarna 84
Om sjön vill ha oss 45	Skapelsen 86
När man inte kan 46	Hundra svanar 87
Makten 47	Stilla 88
Det gråa 48	Gift att längta 89
<i>Meningen</i> 51	Gröna öron 90
Förståelse 53	<i>Notiser</i> 91
Det är inte så 53	notiserna 93
Det som är fullkomnat 54	inte fåglarna 94
Många säger 55	malvans hemlighet 95
Du ser någonting 55	regnet 96
Vad ska jag ta mig till 55	hillman 97
	att vara med andra 98

varningstriangel 99
handfallen 100
längst därinne en kärna 101
de vita maskarna 102
trafiken och tablettorna 103
en helig plats 104
man är inte välkommen 105
ensam i Prag 106
en vanlig grå dag 107
våra segel 108
det kapslas in 109
rummen 110

Ljusets Riddersvakt 111
Ljusets Riddersvakt 113

Naturen 119
Naturen 121

Friluftsliv i Strandområden 127
Förord 129
Vad man vet 131
Vilka dom är 134
Funktion 136
Cigaretterna 137
Kemi 138
Mänska 141
Människorna 142
Att lägga en sak i mossan 145
Människotrygghetens tid 146
Glömskan 148
Nutid 150
Friluftsliv i strandområden 152
Gå inte ut 154
Varifrån? 155
När vi dör 156

Oroliga Historier 159
Min riktiga Mamma 161
Stenen var jag 162
När jag flyttade 163

Ingen äter snabbare än jag 164
Mina bästa inälvor 165
Aska och honung 167
Blondies hjärta 168
När jag köpte snöre 170
Kvinnan i mitt liv 171
Min Älskade 173
Och in igen! 174
Hur kunde Gud låta det bli
sommar? 175
Hur man dödar en hund 178
Enda jag kommer att minnas 179
Var var du hela tiden? 180
Mina sista barn 182
Lyckliga Stjärna 184

Katarakterna 185
En bortglömd känsla 187
Drömmen om Olofshill 188
Lägenheterna 189
Lyckans Rädsla 191
Det lilla särskilda 192
Var det telefonerna? 193

Sjutton dikter 195

Jag var en Dålig Hund 215
Ni har köpt en lampa 217
Det som dom blandar i maten 218
Berits liv 220
Ett annat mörker 221
Men tack ändå till fritidsnämnden
i Bollnäs kommun 222
Semester 224
Vem var det? 227
Guds son 228
Konsten att vara vansinnig 229
I ungdomen 232
Fienden 234
Jag var en dålig hund 235

Mina Drömmar 239
Jag vill skriva dikter 241
På Skansen 242
Svarta sjö 244
Bengt 247
På Sergel 249
På havet 251
Bakom vedboden 255
Värmen 256
Tvål 257
13 mars 258
Sista natten i augusti 259
3 oktober 261
Del 1 261
Del 2 263

I Dina Armar 265
Flickan och fågeln 267

Försök att se 275
En akademikers ord till
Peer Gynt 277
Om kvällen 279
Resenär offer i hissolycka 280
Sedan han förstått de ekonomiska
sammenhangen 281
Brev 283
Resa till häst 284

Raka spåret 285
Slutet 287

